

TUDENGILEHT

EBS STUDENT VOICE

Estonian Business School / September 2010

JULIA SIBIRTSEVA

„Haridus ei pea olema liiga spetsiifiline, vaid võimalikult mitmekülgne!”

EBSi
ÜLIÕPILAS-
ESINDUS
OOTAB
TEGIJAJD!

SOTSIAAL-
MEEDIA OLEVİK
JA TULEVIKU-
VÄLJAVAATED

MIKS
INVESTEERIDA
KULDA?

OLE VALMIS
ÄRIKOHTU-
MISTEKS
GOLFIVÄLJAKUL

19. SEPTEMBRIL
JÕELÄHTME GOLFIKESKUSES

Miks on EBSi Tudengilehe e-tähed muutunud eurokujuliseks?

Tudengilehe meeskond otsustas seekord mitte kirjutada viimasel ajal nii populaarsest teemast nagu euro, seega eurokujulised e-tähed märgivad siinkohal ära meie teadlikust, kuid samas ei võta

me kindlaid seisukohti. Igaühel on siiski oma arvamus – paratamatuks jääb siiski otsus, mille ametlik ülemkogu 13. juulil kinnitas. Lootus jääb, et pärast 28. augusti ausa hinnastamise kokkulepet muudavad ettevõtted oma hindu ettevaatlikumalt – samas oskavad ettevõtted väga kavalalt põhjendada kõikvõimalikke hinnatõuse ning Eesti inimene maksab vaguralt ilma liigse kisamiseta. Kellele või millele siis keskenduda?

Mina jätaaksin hetkeks majanduse teemad kõrvale ning pööraksin tähelepanu sellele, mis on siiski elus kõige tähtsam. Jah, see on armastus! Ilma armastuseta ei oleks meidki ning kas inimesed on rahul tõesti ainult siis, kui neil on palju raha, ja euro tulek neid ei heiduta? Kaugeltki mitte, sest raha eest armastust ei osta! Need inimesed, kes elavad vaid raha nimel, ei saa võib-olla kunagi tunda seda tõelist armastust. On ka palju kibestunuid, kes teadlikult sulgevad ennast teatud ringi ega ava end enam teistele, põhjuseks kunagine pettumus. Milleks joosta õnnel eest ära? Kui õnn tahab tulla, siis tee talle tee vabaks! Tihtipeale otsitakse õnne nn seitsme maa ja mere tagant, kuid sel juhul jääb märkamata, kui õnn on ehk kogemata lähemal, kui sa arvatagi oskad. Seega silmad lahti ja pea püsti – nii jõuad oma õnnele kõige lähemale!

Meeldivat semestri algust!

Liisi Poomann

toimetatus

Peatoimetaja: Liisi Poomann

Toimetatus: Ants Liivat, Luise Savik, Lusine Allahverdjan, Piret Merimaa, Katrin Linnast, Mall Abel, Ellen Mjakonkih, Elis Madi

Keeletoimetajad: Killu Paldrok, Nicola Hijlkema

Fotograafid: Margus Press, Dmitri Korobtsov, Fred-Ander Pärn

Küljendaja: Piret Lain

Kirjutage meile: liisi.poomann@gmail.com

Helistage: 665 1365

Või astuge läbi: ruum 208

Väljaandja: EBSi üliõpilasesindus

Trükk: EBS Print

Tiraaž: 1000

sisukord

- 3 Uudised
- 4 Warm welcome to the new academic year to all EBS students, faculty and administrative staff!
- 5 EBSi üliõpilasesindus ootab tegijaid!
- 6 Juubilar Arno Almann
- 9 Ole valmis selleks, et äripartner kutsub sind ärikohtumisele golfiväljakule
- 11 Vilistlane Julia Sibirtseva
- 16 Miks investeerida kulda?
- 18 Golden Haba winner Viktoria Naumenko
- 20 Sotsiaalmeedia olevik ja tulevikuväljavaated

- 24 Broaden your outlook while studying at the crossroads of Europe, Africa and Asia!
- 28 Kihnu pulmakombestik – ammendamatu põliskultuuri varaait
- 29 Finantssõltumatus arendamise treenimiseks mängi „Cashflow’d”!
- 30 Raamatusoovitused
- 32 Tudeng vs. õppejõud
- 35 Galerii: EBSi Esinduskogu väljasõit 17.-18.07.2010.

Projekt „Aita mõelda suurelt“

16. mail toimus heategevuskontsert „Aita mõelda suurelt“, mille korraldusmeeskond koosnes EBSi ja Tallinna Pedagoogilise Seminari üliõpilasesinduste liikmetest. Projekti eesmärk on toetada kõrghariduse omandamist lastekodust pärit isikutel, kellel see rahalistel põhjustel jääb tavaliselt kättesaamatuks.

Projekti eestvedajateks olid Kaspar-Ikevald Rannap ja Kethi Uibomägi, kelle juhtimisel korraldati ka 2009. aasta kevadel heategevuskontsert „Pinta-Pänta kevadjämm“, mis oli heategevusprojekti „Aita mõelda suurelt“ eelkäija. Juba siis oli plaan teha projekt iga-aastaseks traditsiooniks. Kethi Uibomägi ja Kaspar-Ikevald Rannap on nüüdseks küll kooli lõpetanud, kuid EBSi ja TPSi üliõpilasesindused on siiski seda meelt, et projekti tuleb jätkata. Tänavu lõi projektis kaasa ka riigikogu liige Margus Tsahkna, kellel on Birgit Õigemelega projekt „Tähelaps“, mille eesmärk on samamoodi toetada annetustest saadud summaga lastekodust pärit isikuid kõrghariduse omandamisel.

Projekti eesmärk on toetada kõrgharidust. Tavaliselt ei ole lastekodust pärit inimestel lihtne kõrgharidust omandada, kuna neil pole kedagi, kes õppekulusid maksaksid, ning raske on leida inimesi, kes oleksid nõus käendajaks hakkama. Seda ette aimates ei ole lastekodulapsel sageli ka väga suuri ambitsioone. Projekti eesmärk on koguda raha, et katta lastekodust pärit noorte kõrgharidusega seotud kulusid, et raha ei oleks neile takistuseks oma unistuste täitmisel. Projekti käigus võeti ühendust mitmete lastekodudega, et leida kandidaate, kelle kõrghariduse omandamist toetama hakata. Leiti kaks kandidaati, kellest üks ei saanud soovitud kõrgkooli sisse ning teine sai Mereakadeemiasse mehaanika erialale riigieelarvelisele kohale. Kogutud summa läks viimati mainitule eluaseme kulutuste katteks.

Kokku koguti sellel aastal annetustest 6500 krooni. Annetada sai telefoni teel ning kohapeal korjanduskarpidesse. Telefoninumber, kuhu helistades sai annetada 25 krooni, saadi Elioniilt sponsorlusena. Eelmisel aastal koguti korjanduskarpidesse umbes 2000 krooni ning saadud summa läks Tallinna Perekeskusele last arendavate vahendite ostmiseks. Rahaliselt spondeerisid projekti vaid Estonian Business School ja Tallinna Pedagoogiline Seminar. Kõik ülejäänud projekti sponsorid pakkusid oma tavapäraseid teenuseid tasuta. Siia alla kuuluvad ka meediapartnerid. Kõige tõhusamaks meediapinnaks kujunes Facebook.

Kontserdil esinesid Ott Lepland, ansambel Ketikoerad, Kethi Uibomägi, Toe Tag, Karl Madis, Marvi Vallaste, EBSi kammerkoor, Margus Tsahkna, Mari-Liis Aasmäe, Disko 4000, Karavan, Esto Libre ning tantsutruppidest „Koolitants 2010“ finalistid Prodance ja D-LUX. Kontsert toimus Vabaduse väljakul ja üritust külastas ligikaudu 3000 inimest.

Tudengileht otsib ajakirjanikke

Kas soovid proovida kätt ajakirjanikuna? Või otsid lihtsalt kogemusi, mis elus hiljem kasuks tulevad?

Põhjuseid on mitmeid, miks olla ajakirjanik just Tudengilehes:

- pole vaja eelnevat kogemust ajakirjanikuna ega pea olema läbinud sellesisulist koolitust
- töö käigus tutvud paljude inimestega ja saad mitmeid kontakte, mis ärimaailmas igati kasuks tulevad
- paraneb eneseväljendusoskus
- töökogemuse saab CV-sse kirja panna
- tehtud töö saab stipendiumi näol tasustatud
- meeldiv õhkkond ja lahedad üritused

Soovi korral helistada numbril 5563 6144, kirjutada liisi.poomann@gmail.com või astuda läbi ruumist 208.

International Week 2010 will take place on October 18 – 22. The programme of the week will be announced in the next Tudengileht.

EBSi üritused

- 1. september
- Avaaktus ja rebaste ristimine
- 10. september
- Welcome Party @ CatHouse
- 19. september EBS Golf Open 2010

ESNi üritused

- 2. september ESN Tallinn Movie Night
- 4. september ESN Tallinn City Game
- 5. september ESN Tallinn Bus Tour
- 19. september ESN Tallinn Bicycle Tour
- 21. september ESN Tallinn Quiz

Uute kooriliikmete vastuvõtt:

Kooriproovid toimuvad esmaspäeviti ja neljapäeviti kella 19–21 EBSi aulast 4. korrusel. Kõigil huvilistel palume tulla kooriproovi ja osalemise käigus tajuda oma oskusi, eduka etteaste järel toimub pärast proovi lõppu vestlus koos häälerühma määramisega.

Üliõpilaste mõttetalgud „Minu otsus“ 9. oktoobril

Alanud on üliõpilaste registreerimine „Minu otsus“ mõttetalgutele, mis toimuvad

9. oktoobril kõrgkoolides üle Eesti.

Sellel päeval kogunevad üliõpilased talgutele, et üheskoos arutada, mida kõrgkoolides muuta ning kuidas oma head mõtted ellu viia.

Mõttetalgute toimumiskohad on üleval kodulehel www.minuotsus.ee, kus saab samuti talgutele registreerida. Talgute kohta saab lisainfot Facebookist lehel „Minu otsus“.

Talgute läbiviimist toetab Euroopa Noored Eesti Büroo, Rektorite Nõukogu ja Tallink.

Warm welcome to the new academic year to all EBS students, faculty and administrative staff!

This autumn, Estonian Business School is delighted to receive more Finnish students than ever before to our full-time programme. In addition, as usual we are welcoming large numbers of exchange students –including 56 ERASMUS students from 12 different countries. We hope that they will be happy with us and enjoy this semester, and that together with their fellow-students from Estonia, they will strengthen the vibrant, international culture we are working to create in EBS.

Once again, EBS has been awarded 4 palms by Eduniversal, confirming that we are amongst the top 300 international business schools in the world. This appreciation is particularly gratifying as it is the result of voting by other business school deans.

In addition, EBS has received positive recognition for its research. This is part of the demanding requirements set for all universities, and Estonian Business School is proud to be the only private university in Estonia to have received positive evaluation for its research and doctoral studies, as well as a positive transfer evaluation of its bachelor's and master's programmes. Another positive acknowledgement of the value of our doctoral studies is the award of state support for one place on the doctoral programme. This is the first time in history that a private university in Estonia has received state financing for doctoral programme, and is a positive sign of the progress which Estonian Business School is making in the educational landscape of Estonia.

In June, four more doctoral candidates successfully defended their theses, bringing the number of graduates of our PhD programme to 12. We congratulate them most sincerely, particularly the three members of our EBS family: members of faculty Tõnu Kaarelson and Urmas Arumäe, and our researcher Susan Junhong Cao.

Last but not least, in May it was decided to create a specific academic Department of Marketing, recognising that we had a group of dedicated, creative young marketing teachers. The newly elected head of this department is professor Katri Kerem, under whose leadership we look forward to increased networking internationally in their field of specialisation.

Peeter Kross.

As you can see, the last year brought many achievements for our school. With your contribution we look forward to continuing our progression this coming year.

Enjoy your studies, but do not forget to have fun!

Peeter Kross
Rector

EBSi üliõpilasesindus ootab tegijaid!

Enne, kui edasi loed, võiksid vastata järgmistele küsimustele. Kas tunned vajadust panustada huvitavasse üliõpilaselu? Kas soovid saada sõpru kogu eluks? Omandada kogemusi, mis loovad sulle suurepärase hüppelaua tulevikku? Kui jah, siis üliõpilasesindus on sinu jaoks ning ootab sind enda täieõiguslikuks tegijaks!

Milllega üliõpilasesindus tegeleb ja mis loom ta siis õige on?

MTÜ EBS Üliõpilasesindus on EBSi üliõpilaste esindusorgan, mis koosneb eri kursustelt valitud tudengite esindajatest ehk üliõpilasesindajatest. Esindus on EBSi iseseisev osa, kelle ülesanne on esindada üliõpilasi nii kooli sees kui ka väljaspool, kanda üliõpilasvaimu ja koordineerida üliõpilaselu. Üliõpilasesinduse juhatus koos struktuuriüksustega tegeleb iga päev üliõpilaselu juhtimisega ning otsuste elluviimisega.

Hästi! Milline võiks minu panus olla?

Sellele küsimusele saab vastuse anda, kui oleme üle vaadanud ka üliõpilasesinduse struktuuriüksused, mis on järgmised:

Karjäärikeskus vahendab tudengitele koolitusi, seminare, töö- ja praktikakohti ning stipendiume. Keskuse eesmärk on saata EBSi tudengid Eesti parimatele koolitustele ning huvitavatele seminaridele ning seda väga soodsalt või hoopis tasuta. Uuri üksuse tegemiste kohta lähemalt Karjäärikeskuse kodulehelt career.ebs.ee.

Ürituste valdkonnas hoolitsetakse üliõpilaste vaba aja sisustamise eest.

Spordi meeskond ärgitab kõigiti harrastama füüsiliselt aktiivset eluviisi. Kasuta erinevaid võimalusi ning soodustusi, mida EBS koos partneritega on sinu jaoks loonud! Võta sõber kaasa ja tule trenni!

International Clubi ülesanne on aidata siin õppivatel välitudengitel Eesti eluga kohaneda ning tutvustada Eesti kultuuri. Samuti tegeletakse klubi rahvusvaheliste suhete arendamise ja hoidmisega.

Tudengileht on EBSi-sisene peamine häälekandja, mis ilmub kord kuus ja kajastab ebsikate jaoks aktuaalseid teemasid. Käsitlust leiavad majanduse, hariduselu, meelelahutuse, spordi ja paljud muud teemavaldkonnad. Kui tunned, et soovid midagi teistega jagada, siis tule

meile ajakirjanikuks!

Kammerkoor on tudengiklubi, kus lõbusate proovide, kõrgetasemeliste esinemiste ja mitmetel (k.a. rahvusvahelistel) konkurssidel osalemisega hoitakse aktiivselt üleval enda ja teiste tuju.

Kommunikatsiooni- ja IT-osakond (meie keeli KOIT) vastutab igakuise ebsika digitaalse infokirja valmimise (Digituvi) ja tudengiportaalis kajastuva info eest. Jälgi portaali, et hoida end kursis seminaripakkumiste, ürituste, piltide ja teiste uudistega!

Äriüksuse ülesanne on luua üliõpilasesindusele liikmemaksust eraldi seisvaid tulusid. Äriüksus koordineerib reklaamimüüki, samuti meenete ning sörmuste tellimist. Igal õigel ebsikal on kapis (või seljas) vähemalt kaks EBSi logoga meenet ;-)!

Mida peaksin kindlasti veel teadma?

Üliõpilasesinduse leiab alati **ruumist 208**. Koputama ei pea, lihtsalt tule ja astu sisse! Tudengiportaal asub aadressil www.ebsikas.ee. Ole kursis sinu ümber toimuvaga!

Meiega saad ühendust võtta aadressil esindus@ebs.ee.

Pilt selge! Tahan olla tegija Eesti kõige vägevamas üliõpilasesinduses – mida tegema pean?

Võta meiega ühendust! Selleks on mitu võimalust:

- 1) Tuled üliõpilasesinduse ruumi number 208.
- 2) Saadad meile e-kirja aadressile esindus@ebs.ee.
- 3) Võtad mõnel tänasel üliõpilasesinduse töötajal või juhatusel liikmel kratist kinni.

Lõpetuseks... mis on meie moto? Ühendada ebsikaid kogu eluks!

Heade mõtetega ja vinget õppeaastat soovides ikka ja alati Sinu EBSi üliõpilasesindus

Üliõpilasesinduse juhatus esimehe tervitus

Hei, hea tudeng! Võin omast kogemusest öelda, et tegutsemine üliõpilasesinduses annab kogu eluks kaasa just sellise kogemuse, mida mujalt on raske saada. Kui sa mind ei usu, siis küsi mõnelt sõbralt, kes on aktiivne ning olnud üliõpilasesinduses. Mina näen just kõige olulisemana võimalust saada suurepärase kogemustepagas, palju olulisi kontakte ning mis kõige tähtsam – väga head sõbrad kogu eluks! Tule ja kirjuta ennast rahvusvaheliselt tunnustatud äriülikooli ajalukku! Ja muidugi mõista ärgem unustagem: „Everything is possible or at least nothing is impossible.”

Ants Liivat

EBS Üliõpilasesinduse juhatus esimees Ants Liivat.

Juubilar Arno Almann

Sellel sügisel on professor Arno Almannil kohe mitu sündmust: kätte jõuab 60. aasta juubel ning augustis valiti ta kolmandat korda professori ametikohale, millega kaasneb tähtjatu tööleping. Milliseid õppetunde on meie professor elu jooksul kogunud?

Ellen Mjakonkih

ellen.mj.a@gmail.com

Palun rääkige, kui kaua te olete EBSiga seotud olnud ning millised on teie siinsed ülesanded?

EBSiga liitusin 1997. aastal kui mittekoosseisuline õppejõud. Sel ajal töötasin veel Eesti Haldusjuhtimise Instituudis, kus olin õiguse õppetooli juhataja ning õppe- ja teadusprorektor. Nõustusin tulema EBSi avalikku haldust õpetama, sest siin oli jõutud arusaamale, et ärijuht peab mõistma seda keskkonda, kus ta tegutseb, ja selles hästi orienteeruma. Peale selle oli tollal EBSis eriline uuendustele avatud vaim, mida on kooli asutamisest alates kandnud Madis Habakuk ning mis aastatega on suurendanud oma elujõudu. Olen õpetanud siin erinevaid aineid. Praegu õpetan õiguse entsüklopeediat ja avalikku haldustbakalaureuseõppet, sissejuhatustäriõigusesse magistriõppes ning avalike organisatsioonide juhtimise õiguslikku keskkonda doktoriõppes. Aastal 1999 kaitsesin oma doktoritöö ning 2000. aastal valiti mind esimest korda professoriks, 2005. aastal teist korda ning nüüd juba kolmandat korda. Meie uute seaduste järgi tähendab see seda, et kui professoriks valitakse juba kolmandat korda, muutub tema leping tähtjatuks. See ei tähenda muidugi seda, et ma jään siia eluaeg õpetama. Teen seda seni, kuni mul on tudengitele midagi öelda, ja usun, et mõne järgneva aasta jooksul on mul neile oma sõnum anda küll nii praegustes ainetes kui ka mõnes erikursuses, mille ettevalmistamisega ma olen tegelema asunud.

Teie isa ja emapoolses suguvõsas pole varem juriste olnud. Kuidas ja miks otsustasite valida juura?

Minu isa- ja emapoolne suguvõsa on Eestimaal põliste juurtega. Kirikuraamatutes on kirjas, et ligi 300 aastat tagasi tuli Lõuna Eestise Kodijärvele Alla tallu mees, kelle nimeks Ado. Selle talu järgi pandigi talle mõisniku poolt nimi – Alla mees ehk siis Allmann. Minu isa nimest kadus erinevate võimude ajal üks l-täht küll ära, kuid selle sugupuue teised liinid selle nime kirjapilti siiski jätkavad.

Koolipoisina tahtsin saada matemaatikuks. Minu

Arno Almann esinemas konverentsil "Suveräänsuse rahvusvaheline ja rahvuslik mõõde".

lemmikaine oli matemaatika ja füüsika. Ma võin isegi öelda, et kavatsesin ülikooli minna õppima tuumafüüsikaks. See on üks ülihuvitav valdkond tänaseni. Elus aga ei lähe kõik soovikohaselt. Ma olen 1960. aastate põlvkonnast ning kui olin 18aastane, oli Eestis nõukogude okupatsioon kestnud juba 23 aastat ja Nõukogude Liidus elamist võeti paljuski paratamatusena. 1968. aastal toimusid aga Praha sündmused, mis mõjusid noortele väga sügavalt. Meie, kuuekümnendate romantikud, otsustasime, et läheme kõik koos riiki seestpoolt ümber tegema. Minu sõpruskond, kes me olime noorte poliitikute klubis ning maailma sündmustega kursis, otsustasime, kes kuhu läheb. Jagasime sõpradega kõik riigiga seotud erialad omavahel ära. Näiteks üks meie hulgast, kes soovis õppida bioloogiat, läks õppima hoopis ajalugu jne. Mulle jäi juura. Ajaga hakkas see eriala mulle aga väga meeldima, sest mind õpetasid tolle aja kohta enamikus väga head õppejõud. Nii et minu juuravalikut tolles olustikus mõjutas mõnetine idealism ja romantika. Minu vanem poeg otsustas siiski isa eriala järjepidevust jätkata.

Mis on alustavate (ja ka vanade) ärijuhtide suurim komistuskivi, eriti

õiguse valdkonnas?

Õiguse valdkonnas vigu nii palju ei tehtagi. Kuidas firma registreerida, millised maksud ära maksta, kuidas kasumid jaotada jne – kõik need õiguslikud probleemid pole üldse keerulised, need oskused on omandatavad. Probleeme tekitab tavaliselt küsimus „milline on hea äriidee?“. Edukas äriidee tekib siis, kui selle väljamõttelisel on aluseks lai silmaring. Veel olulisem on seejärel fookustada äriidee pikemas aegruumis. Mõni teema võib olla aktuaalne täna, kuid selle eluiga on lühiajaline. Tähtis on näha äriideed pikas perspektiivis. Käisin kunagi Jaapanis, kus mulle tutvustati ühte modernset uurimiskeskust, kus pakutakse välja lahendusi tootvatele firmadele. Selle keskuse nõupidamiste ruumis rippus seinal jaapanikeelne loosung. Uudishimust palusin selle tõlkida. Lause oli selline: „Panustada tasub sellisesse ideesse, mille pikkus on pikem kui inimelu.“ Teiseks komistuskiviks äriidee realiseerimisel on suhted. Nii sisemised suhted kui ka kommunikatsioon väljapoole. Oluline on pöörata tähelepanu ka sellele, kelle sa valid oma partneriks, kuidas suudetakse motiveerida kaastöötajaid ja alluvaid. Motiveerimisel tuleb panusta eeskätt meeskonnavaimu peale, mitte ainult palga suurusel. Kolmandaks, kuidas

Arno Almann

Sünninud: 22.10.1950

Ametikoht: EBSi õiguse ja avaliku halduse õppetooli juhataja, professor

Haridus:

1997–1999 Tallinna Tehnikaülikool, sotsiaalteaduste doktor

1987–1989 Ühiskonnateaduste

Akadeemia, Moskva, MSc

1969–1974 Tartu Riiklik Ülikool, jurist

Karjäär:

alates 01.01.2000 Estonian Business School, professor

1994–1999 Eesti Haldusjuhtimise

Instituut, õiguse õppetooli juhataja,

õppe- ja teadusprorektor, õppedirektor

1992–1994 AS Põhjakroon, juhatuse

esimees

1991–1992 Eesti Vabariigi

Ülemnõukogu, ÜN esimehe riiginõunik

1990–1991 Eesti Vabariigi Ülemnõukogu

Presiidium, ÜN presiidiumi sekretär

1988–1990 Eesti NSV Ülemnõukogu

Presiidium, osakonnajuhataja, ÜN

sekretär

1984–1988 ELKNÜ Keskkomitee,

esimene sekretär

1976–1984 EKP Tartu Linnakomitee,

osakonnajuhataja, sekretär

Teened: Eesti Vabariigi Riigivapi II klassi teenetemärk

Pere: Abikaasa Sirje töötab

Tallinna Pedagoogilise Seminari

osakonnajuhatajana, poeg Lauri

on advokaadibüroo Varul Vilgerts

Smaliukas advokaat, poeg Argo on OÜ

SiriusConsulting juhatuse liige.

Lemmikirjanik: Ernest Hemingway

Hobid: Nooruses tegeles aktiivselt

kergejõustiku, džuudo ja ratsutamisega.

Praegu on peamised hobid iluaiandus ja

kirjandus.

võrrelda seda võimalusel teiste riikide praktikaga. Teiseks, on tarvis selgeks teha, millised on ootused ja reaalsed võimalused selles riigis midagi muuta. Mitte idealism, mis peaks olema, aga karm reaalsus. See saab aga selgeks reaalses kontaktis inimestega. Selline suhtumine nagu „ma olen väga tähtis või kompetentne isik ja hakake nüüd minu nõuande järgi tegutsema“ ei kõlba. Situatsiooni antud riigis tuleb sulanduda nagu agent. Kontakti loomisel tuleb arvestada ka sellega, et sinu hoiakuid ja väljaütlemisi jälgitakse väga tähelepanelikult ja selles ei tohi olla halvustavat ega solvavat ei antud rahva ega riigi suhtes. Oma ideid ja ettepanekuid tuleb tutvustada tasapisi, järk-järgult ja nii, et sinuga hakatakse mõtlema ühes rütmis. Kõige suurem oht on see, et sa võid tuua oma ideed, panna need paberil ilusti laua peale, aga need paberid võivad laua peale jääda. Oluline on selgitada, et see, mida sa soovivad, on n e i l e kasulik ja miks on tarvis neid ideid realiseerida.

Mis on kõige keerulisem teises kultuuriruumis asuva riigi esindajatega läbirääkimistel?

Alati on oluline antud kultuurikontekstiga tutvumine ja selle omandamine. Teisalt tuleb alati põhjalikult teada seda probleemi, mille kohta sa lahendust pakud. Sa pead teadma sada korda rohkem, kui sa nõuandesse saad mahutada. Oluline on ka prognoosida teise poole käitumist, hoiakuid, vastuargumente. Kui sinu ettepanekutele punnib teine pool vastu, siis küsi endalt, miks. Vastates sellele küsimusele, prognoosid sa vastaspoole argumente ja nii saad välja pakkuda juba mõlemale poolele aksepteeritava lahenduse.

Te lõpetasite äsja poolteist aastat kestnud arendustegevuse Tadžikistanis. Mida see töö endast täpsemalt kujutas?

Tadžikistanis tegelesin Maailmapanga ülesandel selle riigi halduskorralduse mudeli ja seda reguleeriva seaduse väljatöötamisega. Olukord on seal selline, et juba mitu põlvkonda kannatab selle all, et riik ei toimi. Riik ise asub keeruliste naabrite läheduses – üks selle riigi naabreid on ju Afganistan ja selline olukord kujutab endast tõsist ohtu riigi julgeolekule. Samas on sellel riigil olemas piirkonna suurim energeetiline potentsiaal hüdroenergia näol ning Pamiiris leidub kõiki neid maavarasid, mis on kirjas kuulsas Mendelejevi tabelis. Seega on olemas tohutu arengupotentsiaal, mille realiseerimine mõjutab oluliselt kogu piirkonna arengut ning mille mõju ulatuks ka Euroopani.

Riigi reformid võtavad aga üldiselt kaua aega, sest esmalt on tarvis teha põhjalikke uurimis- ja ettevalmistustöid. Meie alustasime näiteks sellest, et aitasime esmalt läbi viia seal riigiteenistuse reformi, kuna riik algab kompetentsetest ametnikest. Aastal 2005 oli minu esimene seminar tollastele kõrgametnikele, kus tutvustasin riigiteenistuse mudeleid ja sealhulgas ametnike konkursi teel valimise korraldust. Mäletan, kuidas üks tollastest ametnikest ütles: „Teie jutt on küll ilus, aga kuidas te seda teha kavatsete? See on Aasia, see ei lähe siin läbi.“ Mõne aasta pärast toimusid seal aga juba esimesed ametnike valimised ja praegu saab enamik ametnikke oma kohale konkursi teel, mitte tutvuste kaudu või muu tunnuse alusel.

Edasi oli tarvis paika panna keskvalitsuse, regionaalse halduse ja kohaliku omavalitsuse ülesanded. Hea on tõdeda, et tänava toimusid Tadžikistanis esimest

suheldakse sihtgrupiga, kes seda äriideed tarbib jne.

Te olete pool maailma läbi reisinud, enamasti tööasjus rahvusvahelise eksperdi või nõustajana. Rääkige palun rahvusvahelise nõustamise reeglitest.

Esmalt, nagu igas ettevõtmises, on tarvis teha eelnev põhjalik uurimustöö, analüüsida riigis juba tehtut ja saadud kogemust selles valdkonnas ning seostada ja

Koduaias viis aastat tagasi koos lemmiku Bessiga.

Professor Almann koos Arnold Rüttiliga kohtumas Tallinnas visiidil oleva Tadžikistani Vabariigi presidendi Emmoli Rahmoniga.

korda kohaliku omavalitsuse valimised. See aga tähendab, et riigis ollakse demokraatliku ühiskonna ülesehitamisel õigel teel, sest ka iga hoone ehitamine algab ikka vundamendist. Ja kui see kannab, jääb püsti ka hoone tervikuna. Ühiskonnakorralduses on selleks vundamendiks kohalik omavalitsus. Paraku näeme, et mitmed riigid, kus on küll toimunud demokraatlikud võimuvahetused riigivõimu tipus, pole suutnud riigi arengut tervikuna stabiilse arenguteel hoida.

Nii suure vastutuse võtmine on suur risk. Mõned kardavad riski, veel enam aga suurt vastutust. Mida soovitate vastutuse hirmust ülesaamiseks?

Riske tuleb ikka karta ning samuti tuleb hinnata, kui suurt hulka inimesi või raha või süsteeme see riskantne otsus võib puudutada. Ehk äraseletatult tuleb püüda riski suurust mõõdistada. Kui mõõde on paigas, saab asuda kaalutluste juurde – kui nii toimida, on tulemus selline ja teisiti toimides teistsugune. Kaalutlemine saab tugineda aga teadmistele ja selles asjas kõhutunnet ei soovi ma alati usaldada.

Teadagi on oluline oskus pöörata faktid enda kasuks. Mis on teie kõneosavuse saladus ja kuidas õppida kõnekunsti?

Mulle õpetati ülikoolis eraldi kursusena avalikku esinemist ja seda tegid oma ala tunnustatud suurkujud. Elus on mul tulnud aga suulist esinemist väga- väga palju kasutada ning palju juurde õppida. Avalik kõne on minu arvates vajalik kursus ka tänaste ülikoolide õppekavades vaatamata sellele, et enamik asju saab tänapäeva elus ja äris ära korraldada arvuti ja interneti vahendusel. Samas kui sul on midagi peas, pead sa oskama selle ka õigesti formuleerida. Suuline väljendusviis toob argumentatsiooni nõrkused kohe välja. Ka näiteks eksamitöö kirjutamisel võib tudeng olla tubli kirjanik ja vastata mitme lehekülje pikkuselt, aga kui ta peaks hakkama seda juttu ette kandma, saab ka ise aru, et see kõik on sageli suur jama. Seepärast on akadeemilises õppes oluline osa õppida argumenteerima ja väitlema. Selle kasutegur elus on väga suur.

Mida hindate elus kõige enam? Milline on teie elu moto?

Ma ei ole seadnud oma elule ja tegevusele dogmaatilisi raame ja eesmärke. Siiski ütlen, et minu erialal ja töös tuleb kõiki situatioone ja nähtusi näha süsteemis ja seostena. Ka oma ainete õpetamisel olen ma üritanud õpetatavat võimalikult siduda tegeliku eluga ja praktikaga. Teine väga oluline väärtus minu elus on inimeste vahelised suhted. Sa pead

hindama neid, kellega sa suhtled, ja olema nendes suhetes usaldusväärne partner. Olgu need siis minu lähedased, minu kolleegid või minu nõuande saajad. Ka tudengitega tahan ma olla eeskätt hea kolleeg. Me viime läbi õppetööd või teeme teadust, kus on paika pandud minu roll ja tudengi roll ning mille tulemuseks on kasutatav teadmine, oskus, kogemus, mida viiakse edasi tulevikku.

Millist saavutust peate oma elus kõige suuremaks õnnestumiseks ja miks?

Mul on olnud võimalus osaleda meie riigi iseseisvuse taastamise ülimalt keerulises protsessis ning ma olen saanud mitmete aastate jooksul kaasa aidata meie riigi õiguskorra kujundamisele. See on olnud harukordne võimalus mulle nii inimese, kodanikuna kui ka teadlasena.

Teiseks on mul olnud võimalus ligi kolm aastakümnet õpetada tudengeid, anda neile oma kogutud teadmisi ning näha, kuidas neid on rakendatud ja uuel tasemel edasi arendatud.

Kolmandaks on mul olnud paljude aastate jooksul võimalus suhelda väga paljude inimestega nii Eestis kui ka väljaspool seda. Olen kõigilt neilt midagi õppinud või nad on kujundanud minu väärtuste maailma, sest inimesed ongi kõige suurem väärtus.

Ole valmis selleks, et äripartner kutsu sind ärikohtumisele golfiväljakule

Üks maailma populaarsemaid spordialasid golf on järjest rohkem võitnud ka eestlaste huvi. Seda tõestab tuhandetesse küündiv harrastajate hulk meie golfiväljakutel.

Raido Notton

Raido.Notton@ebs.ee

Golf on läbi aegade olnud elitaarne spordiala. Enamik golfiharrastajatest on keskastmejuhid, tippspetsialistid ja tippjuhid. Juhid peavad golfi väga heaks suhete arendamise kohaks oma äripartneritega. Neli-viis tundi golfi mängides ja loodust nautides ühendatakse alatihiti harrastus äriaga. Nauditakse loodust ja aetakse põgusalt juttu ka äriteemadel. Ja enamikul juhtudel on ärikohtumine golfiväljakul produktiivsem kui üks-kaks tundi nõupidamist büroos.

Levinud arusaam, et golf on kallis ja igav, ei vasta tõele

Paljud ekstreemspordialasid harrastanud inimesed saavad golfist usumatult suuri ja teravaid elamusi, sealhulgas ka mina.

Golflife'i poeketi esindaja sõnul ei ole golf nii kallis spordiala, kui arvatakse. Enne rajale minemist tuleb läbida **green card**'i ehk golfi algkursus, mille hind algab 990 kroonist. Aastane mängupilet maksab olenevalt väljakust 6000–10 000 krooni ning mänguks vajaliku täisvarustuse saab soetada juba alates 3000 kroonist. See tähendab, et üks kuu piiramatul hulgal golfimängu läheb maksma umbes sama palju kui keskmine jõusaali kuukaart. Väga hea varustus maksab umbes 30 000 krooni.

Hetkel on Eestis seitse golfirada, millest parimatena võib välja tuua Niitvälja, Jõelähtme, Kuressaare ja Otepää. Eestis on golf suhteliselt noor ala, kuid see on siin siiski populaarsem kui mujal Baltikumis. Kui Lätis on näiteks harrastajaid vaid alla tuhande, siis Eestis küündib nende hulk poole võrra kõrgemale ehk mõne tuhandeni. Golf ei ole vaid spordiala, see on elustiil, mis ühendab endas aktiivse liikumise ning suurepärase seltskonna!

Iga 21. sajandi äriaga seotud inimene võiks natuke teada, mida golf endast kujutab

Golfi mängitakse loodusliku muruga väljakul, mis on 25–30 hektari suurune ja mitmekesise reljeefiga ning

kuhu kuulub nii looduslikke kui ka spetsiaalselt loodud tehnilikke takistusi (liivapunkrid, veetakistused jm). Täismõõtmelisel väljakul on 18 auku ning üldjuhul on väljaku läbimiseks ette nähtud 72 lööki. Golfi mängitakse spetsiaalsete keppidega, mida võib mängu ajal kaasas olla maksimaalselt 14. Mängu võidab see, kes sooritab radade läbimiseks kõige vähem lööke. Sõltuvalt mänguvormist võib võitja olla ka inim punkte saanud mängija (oleneb händikäpist – HCP). Golfi on mängitud sadu aastaid ning sel mängul on aukartustäratav ajalugu. Aegade jooksul on kirja pandud ka põhjalikud reeglid ning on kujunenud oma etikett.

Golfi lihtne ABC

Mõned lihtsad etiketitõed golfiväljakul:

- Ära mine väljakule teksapükstega ega T-särgiga.
- Ära karju ega ropenda väljakul.
- Ära sega kaasmängijat löögi ajal.
- Ära riku varustust ega väljakut tahtlikult.

Golfis enim kasutatavad väljendid

Handicap – ka HCP, eesti keeles händikäp. Nn etteandmissüsteem, mis näitab mängija taset ja väljendub numbris, mitu lööki saab mängija ette võrreldes ideaaltulemusega. 18-rajalise väljaku loetakse puhul ideaaltulemuseks 72 lööki. Mida kõrgem tase, seda madalam händikäp. Algajal on see 54, Eesti meistril aga näiteks 3. Seega nõuab algaja tase 18 raja läbimist 126, Eesti meistril aga 75 löögiga. Händikäpiturniiridel mängitaksegi eelkõige iseenda vastu. Taseme paranedes händikäp langeb.

Fairway – ka **through the green**, eesti keeles edenemisala. Kogu väljak, s.o lühikeseks (2 cm) lõigatud muruga mängimiseks mõeldud maa-ala, välja arvatud mängitava raja avalöögjala ehk tii, puttamisgriin ja kõik väljaku takistused.

Green – ka **putting green**. Tasase pinna ja lühikeseks (5–10 mm) lõigatud muruga spetsiaalne golfiväljaku osa, millel asub auk, kuhu pall tuleb lüüa.

Teeing ground – tii. Ala, millelt sooritatakse rajal esimene löök. Tavaliselt kasutatakse kolme tiid,

Golf on atraktiivne erinevatele vanusegruppidele.

mida tähistatakse eri värvi märkidega: valge, kollane, punane. Valgelt tiilt (**white** ehk **medal tee**) löövad tugevama händikäpiga mehed, kollastelt (**yellow** ehk **club tee**) löövad ülejäänud mehed ning punastelt tiilt (**red** ehk **women's tee**) löövad naised ja noored. Esineb ka eraldi noorte tii – sinine tii ehk **blue tee**.

Driver – golfikepp, mis on spetsiaalselt mõeldud avalöögi sooritamiseks. Kasutatakse ka sõna **wood**.

Putter – golfikepp, mille peal on üks või kaks paralleelset ja ühesuguse kaldenurgaga löögipinda. Kasutatakse **green**'il palli auku löömiseks.

Puttamine – inglise keeles **to putt**; löök putteriga, mille tulemusena üritatakse **green**'il pall auku veeretada

Hole in One – ka **ace**. Pall lüüakse auku avalööggiga.

Albatross – kui pall lüüakse auku antud raja **par**'ist kolme löögi võrra väiksema löökide arvuga, nimetatakse tulemust albatrossiks.

Eagle – kui pall lüüakse auku antud raja **par**'ist kahe võrra väiksema löökide arvuga, nimetatakse tulemust **eagle**'iks.

Birdie – kui pall lüüakse auku antud raja **par**'ist ühe löögi võrra väiksema löökide arvuga, nimetatakse tulemust **birdie**'ks

Par – löökide arv, millega esmaklassiline mängija peaks heades tingimustes raja läbima.

Bogey – kui pall lüüakse auku antud raja **par**'ist ühe löögi võrra suurema löökide arvuga, nimetatakse tulemust **bogey**'ks. Vt ka **doublebogey**.

Double bogey – kui pall lüüakse auku antud raja **par**'ist kahe löögi võrra suurema löökide arvuga, nimetatakse tulemust **doublebogey**'ks. Siit edasi **triple bogey**, **quadruple bogey**

Caddiemaster – golfiklubi/golfiväljaku administraator

Vaade Jöelähtmele.

Ebsikatest golfarite arvamused

Hanno Kross

EBS MBA magistrant, Estonian Golf & Country Club juhataja

Golf on minu arvates parim võimalus inimest tundma õppida. Alustasin golfiga alles eelmisel aastal, kuid sain päris kiiresti aru, miks selle spordialaga tegeleb 100 miljonit inimest maailmas. Enamik golfimängijatest kas ise otsustavad või vähemalt osalevad otsuste tegemise juures oma ettevõtetes. Ma ei tea ühtegi teist ala, kus oleks võimalik veeta näiteks oma kliendiga neli- viis tundi koos. Golfi populaarsus kasvab Eestis praegu kiiresti ning ma olen kindel, et selle maailma ühe keerulisema ala leiavad enda jaoks järjest enam ka Eesti tipp- ja keskastme juhid.

Janar Toomesso

EBS EMBA magistrant

Golf on maailma parim mäng, mis vajab heade

Janar Toomesso.

tulemuste saavutamiseks mõistuse ja füüsilise tasakaalu. Väga heast tulemusest või pingeliselt võistlusmomendist saan sama palju adrenaliini nagu võtaksin lumelauga veel sõitmata nõlva. Olen golfi harrastanud juba kuus aastat. Minu HCP on hetkel 4.1. Olen Otepääl kahekordne klubimeister ja nüüd uues koduklubis EGCC-s tuln sellel aastal RunnerUp (II) kohale. Minu parim ring on võistlustel -1 löök alla raja *par* i.

Golf on Eestis veel lapsekingades, kuid samas on ala kõvasti hoogu juurde saamas. Juba toimub Eestis ka rahvusvahelisi võistlusi ja harrastajate arv on iga aastaga kasvamas. Oma väga hea sõbraga, kes muide on samuti EMBAs, avasime Tallinna Lauluväljakul Citygolfi harjutusväljaku. Praegu on see meie jaoks pigem heategevus kui äri, kuid tuleviku suhtes oleme vägagi optimistlikud.

Kuidas saada heaks golfimängijaks... Kõigepealt tuleb ise mõelda, mis on eesmärgid. Kas soovitakse Eesti meistrivõistlustel mängida või pigem paari hea sõbraga mõõtu võtta. Kui see on selge, siis tuleb lihtsalt treenida ja mängida. Üks hea golfimängija on öelnud, et kui ta väike poiss oli, töötas ta tehases kaheksa tundi ja kui töötas kümme tundi, siis sai suuremat tasu. Sama seost nägi ta ka golfitulemustega. Kui treenid rohkem, võid saada *singel*-mängijaks, kelle HCP on 9,4 ja keda maailmas on 120 miljonist golfarist alla 5%.

Palju on müüte, et golf on kallis, igav või lausa liiga igav mäng. Golfis on väga palju erinevaid mänguvorme ja golfis on välja mõeldud löökide süsteem (HCP), kus eri tasemega mängijad saavad omavahel mõõtu võtta. Selline loogika motiveerib ka mängijat kogu aeg ennast ületama ja paremat tulemust püüdma.

Olen valmis skeptikud käekõrvale võtma ja neile seda ala ühe päeva tutvustama. Kõik koolikaaslased võivad julgelt helistada!

Raido Notton *ebsikas*

Mina olin üks nendest, kes arvas, et golf ei ole minusugusele ekstreem- ja motospordihullule. Arvasin, et võib-olla lähen proovin seda ala kunagi siis, kui olen vana ega viitsi enam ennast kiiresti liigutada. Olen proovinud golfi ABC-d juba 13 aastat tagasi, aga jäin oma seisukoha juurde.

Nüüd poolteist tagasi kutsuti uuesti. Kui juba uuesti proovida, siis juba põhjalikult. Läbisin *green card*'i

Raido Notton.

kursuse ja esimest korda rajal mängides sain sellise elamuse, et nägin juba öösel unes golfimängu. Ka golfis on võimalik saada adrenaliinitulva, see on küll natuke erinev kui tsikliga ringraja võistlustel kallutades. Värin ei teki ainult kehasse, vaid ka vaimu. Selge on see, et golf on ka väga väsitav mäng nii füüsiliselt kui ka vaimset. 18 raja läbimiseks on vaja kõndida üle kümne kilomeetri ja sooritada koos proovilöökidega kindlasti üle saja löögi, mis vajab suurt keskendumist. Ja siin saab kinnitust, et vaimne sooritus on alati raskem kui füüsiline.

Eelmisel aastal mängisin oma HCP kohe 30-le ja õnnestus üks võistlusi võita. Minu arvates õpid golfis nii eluks kui ka äriks väga vajalikke omadusi – pingetaluvust, ei tohi närvitseda ega väljakul emotsioone välja elada. Kui mõni löök läheb kehvasti, pead suutma sellest üle olla, kuna sul on võimalus sooritada veel palju uusi häid lööke. See on mäng, kus pead suutma ennast valitseda, ainult hea löögioskusega pole golfis midagi teha. Enamik edust on peas kinni. Usun, et ütlusel „Mängi golfi ning sinu elu ja karjäär läheb ülesmäge” on tõepõhi all.

Vilistlane Julia Sibirtseva

Ta on kahekümne viie aastane kahekordne EBSi vilistlane. Lisaks noorusele ja tarkusele on teda õnnistatud ilu ja eduga juba varasest noorusest. Keskkooli ajal ja hiljem EBSi päevil modellina taskuraha teenides sai ta tunda eduga kaasas käivat konkurentsi ning õppis varakult oma eesmärkide saavutamise nimel tõsisit tööd tegema. Hetkel on ta kosmopoliit, mitte enam vallaline ning üksnes karjäärile pühendunud naine. Koos abikaasa ning juulikuus ilmavalgust näinud pisitütrega elab Julia Sibirtseva Moskvast. Uurimegi, miks ja kuidas ta metropoli sattus, millised on tema töö ja karjääriga seotud plaanid ning kuidas aitab EBSi seinte vahel veedetud aeg Julial kasvada ning sihtide suunas liikuda.

Piret Merimaa

Piret.Merimaa@gmail.com

ning aktiivne osalemine ettevõtte strateegia väljatöötamises (eesmärkide ja nende saavutamiseks vajalike teede väljatöötamine).

andis?

Eelkõige efektiivselt töötava meeskonna loomise ja juhtimise kogemuse. Õppisin, kuidas edukalt nii personaalsete kui ka meeskonnale püstitatud ülesannetega toime tulla. Samuti sain kogemuse,

Kuidas sa EBSi sattusid ning kas võõrkeeled ja ärikorraldus oli teadlik valik?

BBLi eriala puhul on tegemist väga hea valikuga, sest tudengid saavad õppida mitte ainult ärijuhtimist, vaid ka intensiivselt erinevaid võõrkeeli. Tänapäeva Euroopas ei saa tööjõuturul pelgalt inglise keele oskuse ja emakeelse majandusharidusega luua selget konkurentsieelist. Oluline on eristuda, sh paljudes keeltes suhtlemise võime. BBLi programm annabki hea võimaluse õppida erinevaid majandusvaldkondi, nagu näiteks turundust, ökonomikat ja ärikorraldust mitte emakeeles, vaid vene, prantsuse, saksa, inglise, hispaania keeles. Võõrkeeles majanduse õppimine aitab kinnistada varem omandatud infot. Lisaks väga heale kõnekeele oskusele saavad võõrkeelte ja ärikorralduse lõpetajad kaasa kitsastes majandusspetsiifilistes teemades orienteerumise ning kaasaraäkamise oskuse.

Kas pühendusid EBSis bakalaureuseõppes vaid õppimisele või töötasid ka kooli kõrvalt?

Bakalaureuseõppes panin suurt rõhku õppimisele, kuid taskuraha saamiseks töötasin ka modellina. Praktikal olin aktsiaseltsis Andevis, kus ka pärast õppimisega samal ajal töötasin.

Mis valdkonnas Andevis tegutseb ning kellena sa seal töötasid?

See on IT-lahendusi pakkuv firma, mis tegeleb tarkvarapakettide väljatöötamise ja arenduse, arvutite ja välisseadmete jaemüügi ning tarkvaraalse nõustamisega. Töötasin seal kaks aastat turundusjuhina. Minu tööülesanneteks olid suhtlemine klientide ja partneritega, turundusstrateegia ja -taktika väljatöötamine ja elluviimine, samuti turu-uuringute läbiviimine

Mida Andevises töötamine sinu karjäärile

Fotod: erakogu

Sihikindlus ja huvi valdkonna vastu viivad eesmärgini.

kuidas koosolekuid läbi viia, ettevõtet presenteerida, püstitatud tähtaegadest kinni pidada ning sellega kaasneva stressiga toime tulla. Mul oli suurepärase võimetus praktiseerida ka õpitud võõrkeeli. See aeg mu elus tõstis minu enesehinnangut ja -usaldust: veendusin taas, et pühendumine eesmärgile ning kõige muu allutamine sellele viib sihile.

Kuidas sattusid tööle United Marine Managementi ja millega sa seal tegelesid?

UMMI tööle sattusin tuttavate soovitusel. Olen ilmselt õnneargis sündinud: EBSi lõpuaktusel sain bakalaureusekraadi ja õhtuks oli mul tööpakkumine United Marine Managementist taskus. Ettevõtte tegeleb laevade prahtimisega. Mina töötasin kahjukäsitlemise ja kindlustuse osakonnas ning peamine tööülesanne olid kaebuste esitajatega läbirääkimiste pidamine ning koostöö kindlustusfirmadega.

Mis olid selles ettevõttes töötamise suuremad õppetunnid ja väärtuslikemad kogemused?

Kõige väärtuslikumaks kogemuseks pean probleemide efektiivse ning rahumeelse lahendamise, samuti mõlemale poolele sobivate kompromisslahenduste leidmise oskuse omandamist. Lisaks pakkus töö hulgaliselt võõrkeelte praktiseerimise võimalusi.

Kellena sa enne tütre sündi töötasid? Mis olid su peamised tööülesanded?

Enne tütre sündi töötasin ma Sampo Pangas finantsturgude divisjonis diilerina. Olin operaator ja vastutasin positsioonide avamiseks ja sulgemiseks ning orderite paigutamiseks, muutmiseks ja eemaldamiseks tehtud klientide päringute täitmise, samuti kliendi positsioonide likvideerimise eest. Tegelesin valuuta- ja börsitehingute, samuti tuletisinstrumentidega (SWAP, forward, SPOT-tehingud, optsioonid ja futuurid) ning jälgisin panga likviidsust. Asusin sinna tööle 2007. aastal, seega vahetult enne finantskriisi lahvatamist. Pank pakkus mulle keskkonna, kus mul oli võimalus areneda. Mul oli võimalus jälgida, millised majanduslikud muutused 2007.–2008. aastal aset leidsid, samuti analüüsida, miks ja kuidas FOREX (Foreign Exchange) turud ja väärtpaperibörs nendele muutustele reageerisid. Minu tööülesanded nõudsid inimestega aktiivset suhtlemist, seega huvitavad. Mulle on alati meeldinud inimeste keskel olla ning neid aidata.

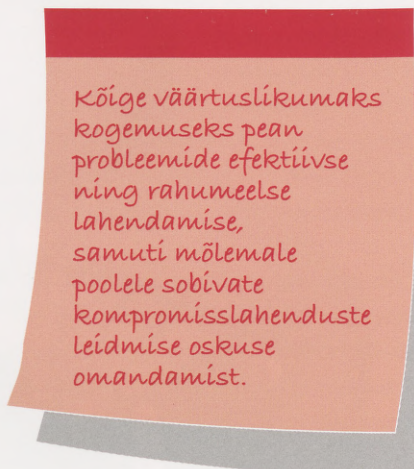
Miks sa kohe rahvusvahelist ärijuhtimist

ei asunud õppima, vaid keskendusid finantsjuhtimise tõdede teadasaamisele alles EBSis MBA programmi raames?

Kui aus olla, siis soovisin omandada magistrikraadi samuti võõrkeelte ja ärikorralduse erialal, ent kahjuks ei olnud see võimalik. Bakalaureusekraadi omandamise järel leidsin kohe erialast tööd, mistõttu õppimine BBLi magistriõppe päevases õppevormis oli välistatud. Kuna asusin panka tööle, siis oli finantsjuhtimisele spetsialiseerumine enesestmõistetav. Veelgi enam: kuna pangandust BBLi programmi raames ei õpetatud, siis pakkus MBA programm võimaluse täita senine lünk minu hariduses. Finantsjuhtimine oli valdkond, mis oli mulle küll esialgu võõras, ent milles soovisin kodus olla ning hästi orienteeruda. Julgeid pealehakkajaid – nii ka mind! – saadab üldjuhul edu!

Mis põhjusel pöörasid turundusest finantsjuhtimise suunda?

Tänapäeval on hädavajalik olla igakülgset haritud. Nagu EBSi juhtlause ütleb: „Enne targaks, siis rikkaks!” ehk iseenda äri avades tulevad eri

valdkondade teadmised alati kasuks. Ma ei õppinud finantse esimese haridusena ja ma tahtsin suurendada oma teadmisi selles valdkonnas.

Kui ma Eestis tööd otsisin, rääkis üks tuttav maakler mulle oma huvitavast tööst. Tuttava jutt mõjus niivõrd innustavana, et otsustasin panka tööle kandideerida. Läbisin neli vestlusvooru, mille käigus kontrolliti minu teadmisi matemaatikas, ökonoomikas, poliitikas, loogikas, võõrkeeltes. Asusin tööle finantsturgude divisjoni algul nooremdiilerina, diileriks sain aasta pärast. Seega arenguturundusjuhist diileriks oli järkjärguline. Kui ma läksin omandama magistrikraadi finantsjuhtimises, töötasin juba pangas, mistõttu õppimine toetas töötamist ja vastupidi.

Kui kerge oli nn keeleinimesel finantse õppima asuda? Väidetakse ju, et ilma tugeva matemaatilise põhjata ei ole see võimalik. Kuidas sinul vastupidiselt tüüparusaamale see õnnestus?

„Keeleinimesena” finantse õppida ei olnud tõepoolest lihtne, aga kuna siht oli selge, siis oli seegi seiklusrada läbitav. Uus maailm, mis mu ees avanes, oli ülimalt põnev, mistõttu jätkus motivatsiooni ning hakkama saamise tahtet. Teed edule sillutas sügav huvi õpitava vastu ning töötamine finantssektoris. Kuna ärikeskkond me ümber muutub, seisavad nii töötajad kui ka juhid pidevalt silmitsi uute nõudmistega ja väljakutsetega. Sellest tulenevalt peabki end kogu aeg täiendama ning vajaduse korral ümbergi õppima. Haridus ei pea olema liiga spetsiifiline, vaid võimalikult mitmekülgne!

Oled vaid kahekümne viie aastane, ent juba imearmsa tütre ema. Kas olid nii noorelt emarolliks valmis? Kui raske või kerge oli tööst loobuda ning üksnes lapse kasvatamisele pühenduda?

Jah, ma olin emarolliks valmis ja olen selle staatuse üle väga õnnelik. Lapsed on suur, suur rõõm meie elus! Ma olen juba 25-aastane ja olen ilmale toonud ainult ühe tütre! Minu sooviks on tulevikus veel lapsi saada ning seepärast ei olnud ka tööst raske loobuda. Kuigi, mis seal salata, vahel igatsen ka töö järele. Olen harjunud aktiivselt suhtlema, ennast arendama ning pidevalt proovile panema. Kui lapsehoolduspuhkusele jäin, oli esialgu harjumatu, et ei pea enam varahommikul tõusma ja tööle kiirustama, õhtuti EBSis loengutes osalema ja õõsiti kodutöid ja kursusetöid kirjutama. Aga see ei tähenda, et ma raseduse ajal laisklesin. Kaitsesin sellel ilusal eluperioodil magistrikraadi hindede A ja õppisin intensiivselt prantsuse keelt. Olin kogu lapseooteaja aktiivne: elasin veel viimaseid aegu n-õ ainult iseendale. Seepärast ei ole mulle praegu probleemiks oma ambitsioonides ja tahtmistes lapse ja pere heaolu silmas pidades järeleandmisi teha.

Kui tähtis on sinu jaoks pere?

Pere on minu jaoks ülimalt tähtis: see on minu rõõm, tugi, traditsioon. Kui oled õnnetu või rõõmus, on pereliikmed alati sinuga. Inimesed, kes on õnnelikult abiellunud, teevad ka head karjääri just seetõttu, et neil on võimalus lisaks rõõmudele ka oma muresid, stressi, isegi väsimust abikaasaga jagada. Minu mees on just see inimene, kellelt saan vajaduse korral parimat nõu, kes pakub mulle tuge rasketel hetkedel ning kellega koos

Esimene kevad Moskvast.

olemisest ammutan tuge ja täisväärtuslikuks eluks hädavajalikkude hingelist stabiilsust.

Kas sul pere loomise tõttu elus ka midagi tegemata jääb?

Olen seisukohal, et kui naine abiellub ning loob pere, siis ei kaasne sellega automaatselt edasilikumise takistused karjääriradadel. Naine ei pea kartma, et laste sünnitamine vähendab tema konkurentsivõimet tööturul. Perekonnas peitub jõud ja õnn, kui selle liikmed on üksmeelsed ja kokkuhoidvad! Olen kindel, et inimene saab elus kõik, mida ta soovib, kui on nõus ihaldatu nimel piisavalt vaeva nägema, kannatlik olema ja pingutama. Maailmas on miljard naist, kes on üheaegselt nii head emad, armastavad abikaasad kui ka hinnatud töötajad. Tuleb suuta üle olla eelarvamustest!

Mis on Su elu moto?

„Igaüks on oma elu ja õnne looja.“ („Каждый человек сам – кузнец своего счастья!“)

Kas õppimisel on nüüd mõneks ajaks kriips peal või plaanid end erialaselt veel täiendada?

Minu vanemad ärgitavad mind doktorantuuri minema. Lähiajal mul siiski tudengiellu uuesti sukelduda plaanis ei ole. Küll aga kavatsen saksa ja prantsuse keelt mõnes Moskva keeltekooli intensiivkursusel edasi õppida ning end müügi vallas täiendada.

Mis on su hobid?

Esiteks kindlasti võõrkeeled. Praegu lapsega kodus olles õpin prantsuse keelt iseõppijatele mõeldud

Julia Sibirtseva

Sünniaeg: 22. mai 1985

Perekonnaseis: abielus

Haridustase: magistriskraad

Hariduskäik

2007-2010 Estonian Business School, magistriõpe

Eriala: finantsjuhtimine

2003 - 2006 Estonian Business School, bakalaureuseõpe

Eriala: võõrkeeled ja ärikorraldus

1992 – 2003 Eragümnaasium „Polüloog“ Hõbemedal

06.-täna lapsehoolduspuhkusel

10.2007 -06.2009

Sampo Pank (Danske Markets Eesti)

Amet: diiler

Ettevõtte tegevusala: pangandus

04.2007 – 10.2007

MIU Events

Amet: müügidirektor

06.2006 – 04.2007

United Marine Management

Amet: kahjukäsitlemise ja kindlustuse direktor

10.2004 – 06.2006 Andevis

Amet: turundusdirektor

Võõrkeelteoskus

Vene keel: Emakeel

Eesti keel: Väga hea

Inglise keel: Väga hea

Prantsuse keel: Hea

Saksa keel: Keskmine

raamatu järgi. Lisaks kuulan prantsuskeelseid laule ning vaatan filme. Minu teiseks hobiks on kulinariaaria. Mulle meeldib süüa teha ning ikka ja jälle üllatab mu abikaasa mind mõne uue kokaraamatuga. Minu erilised lemmikud on Itaalia ja Prantsuse köök. Samuti mängin golfi ja tennist ning huvitun kinematograafiast ja maalikunstist.

Kirjelda oma elu Moskvast. Mis on sarnast ning erinevat võrreldes Eestiga?

Eestiga võrreldes on elu Moskvast ülimalt kiire. Metropol pakub elus paremaid väljavaateid ja suuri karjäärivõimalusi. Minu eeliseks on vene, eesti, inglise, prantsuse ja saksa keele oskus: peale emakeele räägivad moskvalased enamasti üksnes inglise keelt. Usun, et kui tütre lasteaeda mineku aeg kätte jõuab, leiab kindlasti perspektiivika

ettevõtte, kus mul on võimalik säravat karjääri teha. Kuna olen ebsikas, siis vähem ambitsioonikas olla oleks patt!

Eriti meeldib mulle Moskvas see, et poed, restoranid, ilusalongid ja ateljeed on ka öösel avatud. Ülimalt mugav on öhtul kella seitsmeni töötada, seejärel kodus veidi puhata ning alles kesköö paiku juuksurisse või toidupoodi minna. Samas on suurlinnaelul ka teine pool: igaüks peab suutma enda eest seista, seetõttu on moskvalased eestlastega võrreldes vähem abivalmid.

Kui palju ja mil moel on EBSis õpitu aidanud sul karjääri teha?

Diileriks aitasid mul saada EBSis omandatud mitmekülgne võõrkeeleoskus ning teadmised ja oskused sellistes ainetes nagu turundus (müük), ökonomika, ärialane suhtlemine, suhtekorraldus, organisatsioonikäitumine ja meeskonnatöö. Reaalses elus on emotsionaalne intelligentsus tähtsam kui IQ, seepärast on ülimalt oluline õppida inimestega suhtlema. EBSist sain head presentatsiooni ettevalmistamise ja läbiviimise, samuti läbirääkimiste planeerimise ja juhtimise kogemused. Kõiki mainitud oskusi rakendasin edukalt Andevises. Kaupleja ametikoht nõudis julgust ja aktiivsust ning neid isikuomadusi treeniti EBSis esimestest loengutest ja rühmatöödest alates.

Mis sulle EBSis õppimise juures kõige rohkem meeldis ja kasulikuks osutus?

EBSi õppimise juures meeldisid väga õppejõud – on väga tähtis, kes sind õpetab. Minu vaieldamatuteks lemmikuteks olid lemmikuteks olid Faina Dobrõš, Jaanika Sarv ja Mari Kooskora. Tegemist on oma ala professionaalidega, kes tunnevad väga hästi oma eriala ning teavad, kuidas teadmisi kõige efektiivsemalt üliõpilastele edasi anda. Õppimine EBSis oli minu jaoks intensiivne, ent ülimalt tõhus. Olen seisukohal, et kolme aasta jooksul tulebki suuta pühenduda õppetööle ning ammutada baasteadmisi nii palju ja nii intensiivselt kui vähegi võimalik. Hiljem töö ja laste kõrvalt on haridust palju vaevarikam omandada, lisaks peitub pere kõrvalt õppimises ka pinnapealseks jäämise oht.

EBSi plussiks on see, et keskendutakse reaalsele ja aktuaalsete teemade õpetamisele. Üliõpilasi valmistatakse ette reaalses elus hakkama saamiseks. Näiteks tuleb stuudiumi jooksul palju presentatsioone ette valmistada ja ka ette kanda. Lisaks treenitakse grupitööde käigus meeskonnatöö oskusi. Nii presentatsiooni kui ka meeskonnatöö oskusi läheb igas töökohas igal erialal vaja.

Palun anna üldhinnang EBSi õpetatavale.

Minu olen viieaastase EBSis õppimise kogemusega väga rahul. Soovitan soojalt juba EBSi lõpetanud samas koolis magistriõppes jätkata.

Kommentaar

Kui minult küsiti, kas mäletan Juliat, siis läks mu nägu naerule: kuidas on võimalik Juliat mitte mäletada! Kombinatsioon kaunist välimusest, väga heast kasvatuses, sihikindlusest ja töökestusest nii lihtsalt ei unune. Ta on üks väheseid päevaõppe üliõpilasi, kes suutis edukalt töötada ning säilitada väga kõrget keskmist hinnet. Julia teadis täpselt, mida ta tahab ning mida soovide täitumiseks tuleb teha. Mul on väga hea meel, et lisaks keelearnastusele on Julia end ka finantsjuhtimise valdkonnas koolitanud ning erialast tööd leidnud. Usun, et Julia jõuab pere kõrvalt veel palju töö vallas saavutada ning nii enda perele kui ma meie koolile au ja kuulsust tuua.

*Faina Dobrõš
prantsuse keele õpetaja*

Julia Löuna-Prantsusmaal golfi mängimas.

Kas ja mida peaks EBS õppekorralduses muutma, et saadav haridus Euroopa mastaabis konkurentsivõimeline oleks?

Euroopa tasemel konkurentsivõime saavutamise on aja küsimus. Parimad ülikoolid funktsioneerivad sadu aastaid ning nende lõpetanutel on olnud aega end tõestada. EBS on jõudnud vaid paar aastakümnet tegutseda, mistõttu on hetkel meie kooli lõpetanutel maailma mastaabis Harvardi ja Oxfordi lõpetanutega raske konkureerida. Visadus viib siiski sihile ning kokkuvõttes määrab inimese hakkama saamise elus mitte teatud kooli diplom, vaid lisaks väga headele erialateadmistele veel julgus, ettevõtlikkus ning emotsionaalne intelligentsus.

Millised on sinu tulevikuambitsioonid?

Mul on väga palju plaane, mida ma teoks teha soovin. Esiteks tahan ma kindlasti ühel päeval avada oma äri. See ei tähenda, et ma hakkan naftaäri või mõne muu „suure“ äri tegelema. Minu unistus on avada oma Prantsuse kohviku kett, kus saab nautida õiget värsket *croissant*'i ning *caffè latte*'t. Äritegevuse arendamise kõrval peab mul aga kindlasti aega jätkuma laste ja abikaasa jaoks. Seega on oluline teha tööd, mis pakub sulle ülimat naudingut, selle kõrval kõige kallimaid inimesi unarusse jätmata.

Mida soovivad EBSi esmakursuslasele, kes soovib EBSis õppida investeringute juhtimist ja unistab samuti näiteks kaupleja ametikohast pangas? Millele keskenduda, mil moel end arendada?

Soovitan jälgida eri kanalites edastatavaid börsiuudiseid ja neid loengus omandatud teooriaga siduda. Näiteks, miks teatud toode (valuuta, nafta, kuld jne) on täna kallim kui eile? Ülimalt oluline on

just analüütilise mõtlemise arendamine. Diileri ametipositsioon nõuab tervikpildi nägemise oskust igal ajahetkel. Õppige ökonomikat, jälgige poliitika ja majanduse arengut maailmas ning olge alati kursis sellega, mis turgudel toimub!

Mida soovid aastal 2010 EBSis õppijatele südamele panna? Millele pöörata rohkem tähelepanu koolis ja elus, et olla edukas, terve ja õnnelik?

Esiteks, püstitage endale konkreetsed elueesmärgid ja kontrollige pidevalt, kas liigute nende täitumise suunas. Teiseks, õppige süvendatult võõrkeeli ning teie sihtidega seotud õppeaineid. Kolmandaks, võtke tudengielust maksimum, panustage suhete loomisse – EBSis sõlmitud sidemed võivad aastate pärast ülimalt kasulikuks osutuda! Neljandaks, olge alati heatahtlikud, abivalmid ning treenige end ka kriisisituatsioonides rahulikuks ja positiivseks jääma. Kes külvab head, saab seda ka vastu: universum

Kuna ärikeskkond me ümber muutub, seisavad nii töötajad kui ka juhid pidevalt silmitsi uute nõudmistega ja väljakutsetega. Sellest tulenevalt peabki end kogu aeg täiendama ning vajaduse korral ümbergi õppima. Haridus ei pea olema liiga spetsiifiline, vaid võimalikult mitmekülgne!

toob sulle sinu käitumise bumerangiga tagasi – ja vastupidi. Olen kindel, et nn üle laipade minejad ei saada pikaajaline edu.

Julia üks hobidest – söögitegemine.

Miks investeerida kulda?

Majandusliku ebakindluse ajal on populaarne osta kulda ja kaitsta end seeläbi varanduse väärtuse vähenemise vastu. Millised on kulda investeerimise võimalused ning konkreetsed argumendid kinnisvara- või aktsiainvesteeringute asemel mainitud väärismetalli ostmiseks (või sellele lisaks), leiavadki alljärgnevalt käsitlemist.

Piret Merimaa

Piret.Merimaa@gmail.com

Charles de Gaulle on öelnud, et kuld on ainus vara, mille väärtus kunagi ei muutu – seda võib vormida kangideks, tahvliteks, plaatideks, müntideks, sellel pole rahvust ning seda tunnustab kogu maailm *par excellence* muutumatu ja usaldusväärse väärtusena. Tõepoolest, läbi ajaloo on kulla omamine inimestele vähem kahju teinud kui selle mitteomamine. Sageli küll öeldakse, et kuld on vara, mille käekäigu eest ei vastuta keegi teine. Näiteks võlakirjade ja väärtpaberite omanikud annavad oma vara era- ja juriidilistele isikutele kasutamiseks, motivatsiooniga

ühel päeval oma säästud kasumiga tagasi saada. Seega elavad nad intressitulu lootuses ning panustavad laenuvõtjate ja aktsiate emitentide heale käekäigule. Tõsiasi, et kuld ei maksa intresse, on just kulla suurim tugevus, sest kulla omanikud ei riski kellegi teise võimaliku eksimusega. Kuld on autonoomne vara, tema väärtus ei sõltu ühestki isikust või institutsioonist. Kõige sügavamas tähenduses on just kuld raha, millele võid mis tahes olukorras kindlaks jääda.

Investeeringuks toodetakse kulda kahel kujul: müntide või kangidena. Suurem osa erainvestorite käes olevast kullast üle kogu maailma on müntide kujul – seda eelkõige nende kaasaskantavuse ja

likviidsuse tõttu. Populaarne on investeerida ka erineva kaalu ja hinnaga kuldplaatidesse. Plaatide eeliseks numismaatiliste müntide ees on see, et plaatide hind sisaldab vaid kulla enda hinda. Samuti on kuldplaatidesse investeerimist võimalik alustada väga väikeste summadega. Raha kuldplaatide vastu vahetamine on alternatiiv teisele ja kolmandale pensionisambale, samuti kaitseks võimaliku inflatsiooni vastu.

Võimalus on osta ka kullakange, ent kangid ei ole nii likviidsed kui müntid või plaadid. Kulla ostmist Eestis soodustab ka seadusandlus: nimelt ei kuulu tulu isiklikus tarbimises oleva vallasasja võõrandamisest tulumaksuga maksustamisele.

Miks investeerida kulda ja mitte mõnda teise varaklassi? Sest turud on tsüklilised ning aktsiaturu kasv ja kasum pole kunagi igavesed. Kulla ja Dow Jonesi tööstusindeksi keskmise omavahelise suhte jälgimine aastatel 1890–2010 toob esile pikaajalised

KB
Switzerland

0.5 GRAM
999,9
FINE GOLD

0,5
GRAM

PECUNIA AUREA MUNDI

Fotod: erakogu

KB Goldi 0,5 g kuldkaart.

trendid ning annab tunnistust kulla ning aktsiaturu seoste tsüklilisest iseloomust. Ilmneb, et aktsiaturu haripunktile järgnevatel aastatel suurenes kulla ostujõud märgatavalt, samas kui Dow' indeks langes ja kulla hind tõusis.

Seega, kuna väärtipaberituru ja kinnisvarahindade liikumine ei ole korrelatsioonis kulla liikumisega, on mõistlik hoida kulla oma portfelli riskide hajutamise eesmärgil. Varade diversifitseerimine tähendab investorile hingerahu: kui „korvis“ on „munad“ õiges vahekorras, siis ei juhtu suurt midagi, kui aktsiaturud peaksid kokku varisema, võlakirjad väärtuse kaotama või sularaha odavnema. Portfelli füüsilised varad korvavad selle kahju. Šveitsi põlised investeringute haldajad soovivad riski hajutada kümne kuni kahekümne protsendi ulatuses just kullaga ning seda väga lihtsal põhjusel. Nimelt peale tavaliste riskide, mis kaasnevad aktsia- ja võlakirjainvesteringute puhul turu kõikumisega, eksisteerib veel ka valuuta devalveerumise oht, millele need aktsiad ja võlakirjad toetuvad. Need investeringud põhinevad kohalikul käibevaluutal (eurod, dollarid, jeenid) ning seega sõltub nende väärtus keskpanga ja valitsuse sularaha haldamise strateegiast. Riski hajutamine kullaga on eriti mõistlik juhul, kui aktsia- ja võlakirjaturud on jõudnud majandustsükli haripunkti, isegi siis, kui hinnad veel mitme aasta jooksul tõusevad. Nimelt paljudel juhtudel liigub kuld aktsiaturgudega vastupidises suunas: kui aktsiaturud on langusfaasis ja kulla hind tõuseb, on kulla abil võimalik tasandada aktsiaturgudel kaotatud varadest tingitud kahju investeerimisportfellis.

Samas ei ole ühegi tõeni võimalik jõuda raske pingutuseta: kulla edukaks investeerimiseks peab jaguma piisavalt tarkust. Kulla investeerimise kohta leidub hulgaliselt infot internetis ning välja on antud mitmeid raamatuid, millest mõned on ka eesti keeles ilmavalgust näinud. Uueks väljakutseks 21. sajandil on olulise info ebaolulisest eristamise oskus ning viimase enda huvides ära kasutamise oskus. Läbimõeldud strateegia ja portfelli õige struktureerimine on kindlam tee edule kui massisühhoosiga kaasaminek.

Millal ikkagi on õige aeg kulla osta? Tegelikult siis, kui sa seda vajad. See tähendab, et erinevalt aktsiaturgudest ei ole kulla puhul ajastus kõige peamine. Tõeline küsimus on, kas sa oled või ei ole riski hajutanud ja end kindlustanud eesootavate potentsiaalsete ebakindluste vastu, nagu näiteks inflatsioon, deflatsioon, hüperinflatsioon, majanduslik depressioon, aktsiaturgude paanika või pankade sulgemine.

Kuld ei ole üksnes portfelli kindlustaja, vaid ka tuluallikas: kulla kaitsvale funktsioonile lisandub pikas perspektiivis tänu dollari väärtuse devalveerumisele ning taandumisele maailma ainukese ja peamise reservvaluuta kohalt investeerimispotentsiaal. Seega peab investor endalt küsima pigem mitte kas, vaid hoopis millal kulla osta. Mitmetel majanduslikel ja poliitilistel põhjustel on kullal kalduvus pikka aega paigal seista ja siis järsult tõusta, nii et haripunkt on tavaliselt alguspunkti mitu korda kõrgem. Seega on kõige kasulikum õppust võtta kulla ajaloolisest käitumisest ning osta füüsilist kulla pidevalt ja mõõdukalt. Kui võtame arvesse kulla üldtuntud omadust hüppeliselt tõusta, on mõõdukas ja regulaarne akumulatsioon ning alalhoidmine enamike investorite jaoks kõige parem ja loogilisem strateegia, seda nii riskide vastu kindlustamise kui ka kasumi teenimise eesmärgil.

Kuna aktsia- ja kinnisvaraturud on ebastabiilsed ja ka nendest saadav tulu kipub olema ebastabiilne ning dollari väärtus rahvusvahelistel turgudel langeb, on kulla investeerimine praegu igati põhjendatud. Mis iganes dollari, kontrolli alt väljunud Ameerika Ühendriikide võlaprobleemi, aktsia- ja võlakirjaturgude või pangandussüsteemiga ka ei juhtuks, kulla omanik võib oma kollasele metallile alati kindlaks jääda, sest teda on lihtne hoiustada ning kaasas kanda. Samuti pakub ta usaldusväärsust ja kaljukindlat kaitset saabuva tormi vastu majanduses. Kõigil inimkonna ajaloo majanduskrahhidel on üks ühine joon: finantsiliselt jäävad ellu vaid need, kes

omavad kulla. Kuld on investeringute vundament!

Mis on KB Gold?

KB Gold on Saksamaa ettevõtte, kes pakub ülemaailmset unikaalset frantsiisüsteemi. Selle kaudu on kõigil sõltumata sissetulekust, võimalik igakuiselt investeerida kulla. Siinjuures võib partnerina tegutsedes teenida passiivset tulu. KB Gold alustas Eestis tegevust 2010. aasta juunis. Tegemist on Euroopas ainulaadse ettevõttega, mis hoiab enda käes kogu kullatootmisprotsessi alates kaevandamisest kuni müügini. Ettevõtte on kullakaevandused Türgis ja Venemaal.

KB Gold müüb 999,9 puhtusega kuldplaate kaaluga 0,5 grammi ja 1 gramm, mis on paigutatud plastkaartidele (näevad välja nagu pangakaardid). Kõik KB kuldkaardid on eraldi nummerdatud ja sertifitseeritud ning aktsepteeritud aktsepteeritud Šveitsi valitsuse poolt. Frantsiisüsteemiga liitumisel puuduvad liitumis- ja kuutasud. Minimaalne võimalik igakuine investering algab 50 eurost. KB Goldi kuldplaatidega kaarte aktsepteeritakse maksevahendina juba enam kui 4000 Euroopa asutuses ja ettevõttes. KB toimetab kulla kas kliendile koju kätte või pakub kulla tasuta hoiustamist samas hoidlas, kus kus Šveitsi valitsuski oma kullavarusid hoiab.

Rohkem infot KB Goldi võimaluste kohta Eestis leiad aadressilt www.facebook.com/KBGoldEesti. Küsimuste korral võid pöörduda ka Veiko Kruustüki poole e-posti aadressil kbgoldpartners@gmail.com.

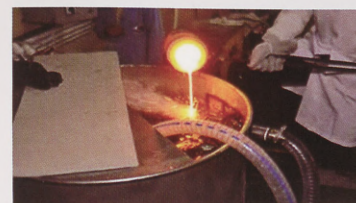
Smart Company: KB-Gold

Gold-mine in Turkey

Production of small bullion gold bars

Own refinery (melting)

Offices in Turkey

KB Gold omab kogu protsessi kaevandamisest kuni turustamiseni.

Golden Haba winner Viktoria Naumenko

Viktoria Naumenko, at the age of little over 20, has already achieved and done more than some people within their entire career. In May 2010 this young lady won the Golden Haba for being booster of the year. In some sense it is a pity that I cannot forward the energy she gives to a person near her. Nevertheless there is much to learn from her and this time we decided to write the article in English, so that everyone could get inspired.

Ellen Mjakonkih

ellen.mj.a@gmail.com

Please tell us about your education.

I have studied Entrepreneurship with Marketing in EBS for 3 years. I have also spent two fantastic terms in Bordeaux Management School, which I warmly recommend. At some point I got a stylist diploma from London College of Fashion. Soon I will graduate.

You have an online style webpage Couture.ee, which has become pretty popular in a short time. How did you come to your business idea and what pushed you to realise it?

It all started while being an Erasmus student in France. Like every girl in France, I could not be indifferent to clothes and fashion there. I did styling for my friends, dressed them up for parties. Later I decided to get involved with fashion even more and applied to be a window dresser. When I returned to Estonia I was a student between two choices: either to do marketing in somebody's company, in which I had no faith, or to do fashion. I went for the latter one. At first there was an idea to be simply an online stylist, which means to give advice in fashion on the Internet. As time went on, the vision changed. Now I am running an online fashion and style webpage Couture.ee. In addition to helping a person to wear the right clothes, we also tell about different styles during history, share tips how to make a masterpiece by yourself and also peek into other people's wardrobe.

However, you did not stop with creating a webpage.

Of course not! Couture team had the honour to organise a big fashion show in a huge shopping mall Rocca al Mare where we styled about 40 seasonal outfits from over 20 shops. On top of that I am editor and the host of a funky TV show about

trends and lifestyle on Kanal 11. At some point we intended to issue the magazine Couture, yet stucked to the Internet. An online magazine helps to track the readability and get better feedback. Personal styling and organising fashion shows are some of the activities that belong to Couture's tasks. This year, for the first time, I got a huge experience in wedding styling. It is a wonderful feeling to make a bride's shiny smile even brighter. So, I will continue with wedding styling as well. In a short time we will launch video styling, i.e. giving an answer to visitors' questions on Couture.ee in a videoclip.

Was the process of launching a company frightening?

In a funny way I thought launching a company would be a painful struggle with bureaucracy yet it was not. Estonian entrepreneurship is very developed and this gives inspiration. In my case I gained all my pennies I got, put them into the bank, applied online in Äriregister and within some hours I got the company! Not to mention that university helped a lot. EBS gives knowledge which you can and must apply in the real life. Professors bring examples which are not simply fairytales, I have faced them in reality. I know where to find Business Law, keep negotiations etc. Easy!

Running a new business is not unproblematic. Which obstacles and problems have you faced and how did you solve them?

Truth to say from the bureaucratic point of view there is nothing difficult. On the other hand, as I am an initiator, full of energy then it took some effort to find people with the same way of thinking and acting like me. I always want to move on with fast pace. In order to succeed, your coworkers must motivate you. If you enjoy working together, then everything is wonderful. Conflicts occur, nothing to do. Just solve them in a calm manner, without a drama.

Fotod: erakogu

Viktoria Naumenko.

How would you describe your leadership style?

I have understood that there must be only one leader. I am an initiator, the promoter of the idea, at the same time I am a strict controller. When I just started, I wanted to do absolutely everything by myself, from styling and photo shooting up to creating and managing the home page. As time went by, I realised that everyone must do their own thing. If you do a hundred things by yourself, then the quality suffers. Now at a photo session I watch for every detail – how the dress falls, where there are creases – and the photographer does his job, the pictures. Delegating is important. However, I still critically check the end result before launching it.

Who are your business partners and how do you choose them?

The choice falls on the person who is my mirror. A person must be willing to work 24/7 and not only for financial purposes, rather who believes in this and wants to achieve a lot. I want to see the sparkle in a person's eyes when they work. If it is fun to do the business together then it is the biggest

motivation which keeps you moving on. You believe in it, others believe in it and you move on all together with full power.

How do you make men in business world take you, a young woman, seriously?

In my case working with men is a bit easier, because in the fashion world men think differently. When speaking about truly serious men, then there is one vital rule to remember: be clear. You must have certain vision, be clear on your arguments, you must know what you want, what you have to offer them and speak straight. In Estonia businessmen do not look at you strangely, on the contrary they encourage young entrepreneurs. In addition, I am naturally a straight-forwarded person, not a chatter.

To be honest, do you suffer from fame?

Absolutely not. I have turned down many interviews and shows for one reason: I want recognition, not the fame.

It is commonly known that everybody makes mistakes. Which lessons have you got to share with others?

Truth to say, I am trying to learn from other's mistakes, however I still keep making them. The most important lesson I got is that you need to write everything down. Either you forget or somebody gets your message wrong. Everything that is written can be controlled, especially agreements and contracts. Due to this I do a lot of administrative work. Entrepreneurship is the field where every word must be written down.

You were also in the Student Council a while. What did you learn from there?

I got the group spirit and the ability to make the job pleasant. Turning the working environment into an enjoyable place makes the learning (working) process smoother. If you have friends and fun then you want to come here again and again. Studying is students' job and should not be a dry boning up. If you become emotionally closer to the school, you will achieve more.

Which plans do you have for the future?

To take Estonian fashion to a new level. There is a lot of potential and many changes need to be made. In order to succeed, Couture must become the leader on the Estonian fashion web. I cannot leave out the ambition to create a strong Couture brand and to expand abroad.

What do you do in your spare time?

I do extreme sport. As there is a lot of energy in me, then I need to spend it on something else than just work. I learned surfing in France and snowboarding is something I love. In addition, I like reading various books. Everything from a novel to educative business books can be on my bedside table. I also love travelling, whether around Estonia or abroad. If I get some spare days, I pack my belongings and head for the inspiration. Even little, yet varied Estonia is inspiring. High heels in Tallinn, bohemian students in Tartu, light and summerlike outfits in Pärnu etc. You simply must see the possibilities. What else I do in my spare time is of course shopping.

About Viktoria

Viktoria was very shy at school, at least during classes. At the same time she has always been very cheerful and open, which makes communication with her very easy. Although I have never worked with her in a business, I have noticed from outside that she is a strict, yet fair leader. Her trumps are her easy-going personality and the ability to motivate her coworkers with her enthusiasm. The time spent in France made her more adult. When she returned, she had set certain priorities and as it can be seen, she has been successful at achieving them. As for her personality, then Viktoria is a warmhearted person and gets along with everyone, no matter their social status. A good example is one evening, when Viki brought me home from school. It was winter and there was one old lady dragging her pushcart through the snow. As Viktoria saw it, she immediately asked me to help her and commented later how sorry she felt for her. So, there is absolutely no hint of arrogance.

Urmas Uibomäe

Will you tell us about your biggest dream?

My biggest dream is to realise all my possibilities. I want not only to speak and write about dress by Versace, but also to wear it. Not only to read about world famous designers and fashion leaders, but also to be read about.

What advice would you give to others, especially our new students?

If you see yourself as a leader, then be a leader. Do it! There is always some spare room..

Fashion Show in Rocca al Mare, project team of Couture Rocca ÖÖmüük.

Sotsiaalmeedia olevik ja tulevikuväljavaated

EBSi magistrantidele mõeldud turunduse baaskursusel tekitas kevadel suurt diskussiooni sotsiaalmeedia kasutusvõimaluste rakendamine ettevõtluses. Teema auditooriumivälise edasiarendusena pärisin aru nelja ettevõtte esindajalt ning püüdsin välja selgitada, kas tegemist on lihtsalt uue moevooluga kaasajooksmise või siiski konkreetse lisaväärtuse loomisega, mida on ka võimalik mõõta. Saadud vastused koos kommentaaridega on ära toodud allpool.

Piret Merimaa

Piret.Merimaa@gmail.com

Kuidas on lugu sinu ettevõttes? Tudengileht ootab sellel teemal tagasisidet aadressil piret.merimaa@gmail.com.

Küsimused:

1. Mis ettevõttega on tegemist ja mis ärivaldkonnas tegutsetakse?
2. Millistes sotsiaalmeedia kanalites ja miks on ettevõtte esindatud?
3. Kui kaua on teie ettevõtte olnud sotsiaalmeedias esindatud?
4. Milline on teie ettevõtte sotsiaalmeedia strateegia/ taktika ning kui palju ressursse nõuab esindatus sotsiaalmeedias?
5. Millist tajutavat kasu olete sotsiaalmeedias olemisest saanud ning kuidas saadud kasu mõõdate?
6. Kuidas hindate sotsiaalmeedia tulevikku teie ärivaldkonnas?

Rene Poljakov

OÜ Fitnessteami omanik ja turundusjuht

1. OÜ Fitnessteami äritegevuse eesmärk on õpetada inimesi targalt treenima ja õigesti toituma, et langetada kaalu ning parandada füüsilist väljanägemist ja vormi. Me ei paku kohe müüki,

Rene Poljakov.

vaid panustame esialgu suhtekonto kasvatamise ja alles siis asume oma teenuseid müüma.

2. Kodulehekül, Facebook ja Twitter. Kontaktid on üleval LinkedInis, Orkutis ja mõnes väiksemas sotsiaalmeedia kanalil.
3. Ettevõtte asutasin 2009. aasta lõpus ja kohe avasin ka konto Facebookis.
4. Meie eesmärk on see, et Facebooki kaudu leiaksid meid just need inimesed, kes tahavad saavutada paremat füüsilist vormi või siis ka langetada kaalu, ning suunata nad lehele www.facebook.com/kaalustalla. Me ei soovi sotsiaalmeedia abil tegelda ainult müügiga, kuna see ei toimi (kes ikka tahaks lugeda pidevaid müügipakkumisi). Meie ülesanne on pakkuda lugejatele ja fännidele tasuta väärtust ehk anda nõuandeid ja soovitusi treeningute ja toitumise vallas. Suuname fänne kasulikke artikleid lugema. Fännid näevad, et tegemist on spetsialistidega, nii tekib usaldus ning boonuseks toimub kunagi ka müük. Samuti on meie Facebooki kontole loodud võimalus liituda listiga, mille kaudu saadetakse fännidele teatud aja tagant nõuandeid hea vormi saavutamiseks. Ressursi nõuab Facebookis tegutsemine päevas keskmiselt pool tundi ning eraldi töötajat selleks palgatud ei ole.
5. Kasu mõõdame programmi Google Analytics abil. Tulemuseks on see, et meiega liitujatest umbes kolmandik tuleb Facebooki kaudu. Hetkel on meil 813 fänni.
6. Kasu sotsiaalmeedias olemisest on silmaga nähtav, analüüsiprogrammidega mõõdetav ja pangaarvel tajutav. Usume, et sotsiaalmeedia tõhusus ajas suureneb. Need, kes seda ei kasuta, on andnud teistele lihtsalt eelise, mida ka tulemuslikult ära kasutatakse.

Annika Visnap

Complus Consultingi PR- ja kommunikatsioonispetsialist

1. Complus Consulting on äriklientidele IT-

konsultatsiooni pakkuv rahvusvaheline ettevõtte. Oleme spetsialiseerunud kulude optimeerimisele, riskihaldusele ja digitaalsete andmete haldusele. Meie põhilised kliendid asuvad Prantsusmaal ja USAs.

2. Oleme esindatud Facebookis ja Twitteris. Meil on ka oma blogi. Complus Consultingi puhul on tegemist B2B ettevõttega. Seega ei ole sotsiaalmeedia roll meie puhul sama, mis B2C ettevõtte korral. Meie eesmärk ei ole otseselt uute klientide leidmine, veel vähem oma teenuse agressiivne müük, mille praktiseerimine sotsiaalmeedias on ka B2C ettevõttes taunitav. Sotsiaalmeedial on Complusi seisukohalt eelkõige mainekujunduslik ülesanne. Konsultatsiooniteenus põhineb usaldusel, Facebook ja Twitter on kodulehe kõrval lisainformatsiooni allikad, mis kommunikeerivad Complusi kui usaldusväärset ja professionaalset ettevõtet, sisaldades andmeturbe seisukohalt huvitavaid artikleid, meie töötajate publikatsioone

Annika Visnap.

ja vahel ka informatsiooni ettevõttes toimuva kohta. Tundub, et sotsiaalmeediast on saamas midagi iseenesestmõistetavat. Midagi, milles peab osalema, et olla teistega samal tasemel. Kliendid ei küsi, miks ettevõtte kasutab sotsiaalmeediat, küll aga imestavad, kui ettevõtte sotsiaalmeedias esindatud ei ole.

3. Sotsiaalmeediasse läksime üsna hiljuti, alles selle aasta märtsis.
4. Meie eesmärk on kasvatada klientide ja potentsiaalsete klientide silmis ettevõtte usaldusväärsust. Sealt ka taktika: vältida kommertssisuga sõnumeid, postitada harivaid ja informeerivaid infotehnoloogiaalseid artikleid, et tõsta klientide teadlikkust selles valdkonnas. Sotsiaalmeediaga tegelemiseks meil eraldi ametikohta ei ole, see kuulub kolme kommunikatsioonispetsialisti tööülesannete hulka. Põhiline ressurss on aeg. Kord juba sotsiaalmeediat kasutama hakates peab selle sisu regulaarselt kontrollima ja täiendama. Vastasel korral võib sotsiaalmeedia toimida antireklaamina. Uuendamata ja negatiivseid kommentaare sisaldav Facebook ei jäta ettevõttest just parimat muljet.
5. Kuna tegemist on B2B teenusega, siis on otsest mõju ärikasumile raske kindlaks teha. Kindlasti ei otsusta ükski meie klientidest konsultanti valides Facebooki põhjal, küll aga võib see olla üheks paljudest otsust mõjutavaks teguriks. Üllataval kombel on Facebook saanud oluliseks

ka ettevõttesisesel tasandil. Meie töötajad kommenteerivad artikleid ning jagavad infot oma sõprade ja tuttavatega, aidates nii kaasa Complusi laiema tuntuse kasvatamisele. Otsest kasu oleme saanud Facebookist värbamisprotsessil. Viimaste kuude jooksul oleme otsinud 60 inimest avatavasse andmehalduskeskusesse. Mitmed sobivad kandidaadid on meie tööpakkumisest teada saanud just Facebooki kaudu. Saadud kasu me hetkel regulaarselt ei mõöda. Küll aga jälgime Facebooki fännide ja lehekülje külastuste arvu. Twitteri puhul jälgime järgijate arvu ning seda, mitu korda meie säutse on teiste poolt kasutatud.

6. Arvan, et sotsiaalmeedia roll konsultatsiooni-valdkonnas muutub tähtsamaks, kui see antud hetkel on, kuna sotsiaalmeedia võimaldab saada klientidelt tagasisidet. Positiivne tagasiside on heaks soovitus. Sotsiaalmeedia on tõestanud oma olulisust osana turundusstrateegiast ning jääb selleks arvatavasti ka edaspidi. Vähemalt seniks, kuni turunduses on valitsevaks kliendikeskne mõtteviis. Paljud ettevõtted umbusaldavad sotsiaalmeediat samal põhjusel kui reklaami: selle mõju suhtes ettevõtte äriedule ei olda kindlad, kuna puudub üldtunnustatud süsteem selle mõõtmiseks. Ometi moodustavad reklaamieelarved märgatava osa ettevõtete turunduseelarvest. Arvestades, et kasvav põlvkond on juba lapseeas alates sotsiaalmeedia kasutaja, usun, et korraliku sotsiaalmeedia

Hanna Laasmägi:
"Facebook on kindlasti ülioluline infoallikas, sest tegemist on tasuta reklaamiga, mis on kiire ja sihtotstarbeline."

strateegia olemasolu ja rakendamine ei teeks paha ühelegi ettevõttele.

Hanna Laasmägi restorani Klafira turundusjuht:

1. Tegemist on vene rahvusrestoraniga Klafira, mis pakub traditsioonilist Vene kööki, ja kus õhkkonda loob pillavalt groteskne, kuid hubane sisekujundus ja elav vene folkmuusika.
2. Sotsiaalmeediakanalistest oleme esindatud vaid Facebookis, kuna see on kindlasti kõige tõhusam kanal ja n-ö enamiku firmade „must have”. Miks? Kuna nii Facebook kui ka restorani-business on mõlemad meelelahutusäri osad.
3. Umbes 9 kuud tagasi lõime Facebooki konto, kusjuures enne seda oli meid saatnud ebaedu Orkutis.
4. Meie taktikaks on jagada fännidele kasulikku infot meie menüüst (ka isu tekitamise eesmärk), üritustest, uuendustest, kampaaniatest. Oluline on panna inimesi kaasa rääkima ja osalema erinevates mängudes. Loosime tihti peale osavõtjate vahel auhindu tasuta õhtusöökidele. Kindlasti on oluline osa Facebooki lehel meie toodete tutvustamisel (näiteks hiljuti oli juttu kaseviinast, mis meie tootesegmenti lisandus). Samuti on tegemist hea kanaliga, mille kaudu töötajaid leida. Ja *last but not least* – *storytelling*. Kui palju inimesi on söönud stroogonovi ja pelmeene, kuid ei tea, millal ja kuidas need road alguse said!? Me lõbustame ja harime kõiki oma fänne (752!). Ajaliselt ei ole Facebookis tegutsemine küll väga kulukas, küll aga kulub aega eeltööle (nt pildid söökidest, kampaaniate väljamõtlemine).
5. Facebook on kindlasti ülioluline infoallikas, sest tegemist on tasuta reklaamiga, mis on kiire ja sihtotstarbeline. Tähtis on olla fännide jaoks olemas ja nendega iga päev suhelda ning tagasisidet koguda. Kanali kasulikkus on enim mõõdetav kampaaniate ajal, mil Facebook on suurim

Vasakul Hanna Laasmägi.

Peeter Koppel.

infoallikas: klient tuleb restorani väljareklaamitud esinemise, söögi või hinnasoodustuse peale.

6. Tulevik on olemas ja suure kasuteguriga. Kanalid muutuvad, aga sotsiaalmeedia jääb.

Peeter Koppel

SEB privaatpanganduse osakonna strateeg ja arvamusiider

1. Kui mina Facebookis sõna võtan, siis ei esinda ma mitte oma tööandja SEB, vaid enda seisukohti.
2. Kirjutan Facebookis ja Twitteris. Kunagi olin ka Orkutis, aga viimase keskkond ei olnud minu mõtete väljendamiseks just parim. Minu jaoks on maailma asjad sageli mustvalged: mul on sageli reaktsioonilised arvamused. Minu eesmärk on

objektiivselt hinnata majanduspoliitilisi valikuid ning aidata lahti mõtestada, kuidas vastuvõetud otsused inimeste elu mõjutavad. Usun, et nii mõnigi Facebookis või Twitteris väljendatud majanduspoliitika suhtes avaldatud seisukoht on minu sõpradel ja „fännidel“ aidanud poliitika- ja majandusmaastikul paremini orienteeruda ning poliitikute poolt välja öeldud seisukohti kvaliteetsemalt hinnata. Sotsiaalmeedia suurim väärtus ongi see, et ta võimaldab teatud sihtgruppide mõeldud informatsiooni kiirelt ja objektiivselt edastada. Twitterit jälgivad ka meediaväljaanded, kes soovivad minu edastatud ideid või viite abil ilmselt oma meediakanalit huvitavamaks muuta.

3. Olen oma mõtteid Facebookis ja Twitteris väljendanud umbes aasta.
4. SEB-l on kaks hakkajat pudukaupmehe pärdikut – Hardo Pajula ja mina. Ja selle pärdiku imago köidab inimeste, sh SEB praeguste ja tulevaste klientide tähelepanu. Minu otsesed väljaütlemised selle kohta, mis Eesti või globaalses majanduses toimub, on ühest küljest minu kui brändi kuvamise üks osa, teiselt poolt aitab selline tegevus positiivse lisaelemendina kaasa SEB mainekujundusele – minu ja Hardo arvamusi loetakse ja tsiteeritakse. Sotsiaalmeedias sõprade ja fännidega suhtlemisele kulub päevas umbes kakskümmend minutit.
5. Mul on 680 Facebooki sõpra. Paljud ajakirjanikud on minu kontaktid sotsiaalmeedia vahendusel leidnud: oleme elektronkirja asemel just Facebookis intervjuude ajad, artiklite teemad ja tähtajad ning avalikud esinemised kokku leppinud. Minu nime seostatakse SEBga ning seetõttu on minu figureerimine sotsiaalmeedias SEB-le kasulik, sest pank müüb usaldust ning minu asjakohased esinemised ja sõnavõtud töstavad SEB brändi väärtust kohalikul turul. Kuidas? Inimestel tekib minu väljaütlemisi analüüsides mõte, et miks mitte lasta oma varad hallata ja juhtida just sellel pangal, sest tasapisi võib tekkida arusaam, et siin majas ilmselt on kompetentsed varahaldurid. Isiklikult hindan ka Facebooki emotsionaalset külge: inimestega kahepoolset suhtlemist. Sotsiaalmeedia abil leitakse tööd, tulevase kliente jne.
6. Minu arvamuse kohaselt on elektronkirja ajastu ümber saamas, sest aina enam inimesi sidustub sotsiaalvõrgus. Sotsiaalmeedia vahendusel leiavad üksteist inimesed, kes reaalses elus vaevalt kohtuksid, ja tekivad sarnaste huvidega kommuunid. Kes püüavad sotsiaalmeedia olemasolu ignoreerida, leiavad ühel hetkel end üksi, mahajäetuna. Kuna enamik inimestevahelisest kommunikatsioonist toimub tänapäeval tehnika vahendusel, siis pead paratamatult selle keskel olema, mistõttu neid, kes sotsiaalmeedias olemisele oma tegevuse fookuseerivad, saadab tulevikus suure tõenäosusega edu. Miks? Sest inimeste huvid, maitset, eelistused on sotsiaalmeedia vahendusel kergesti leitavad ja pakuvad võrgukeskkonnas harukordseid võimalusi sihtturustamiseks. Sisuliselt seisavad firmad karmi valiku ees: sa kas kohandad oma äritegevust muutustega tarbijakäitumises või sinu äritegevus vähemalt mingil määral rauged.

19. SEPTEMBRIL KELL 10.00 JÕELÄHTME GOLFIKESKUSES

VÄLJAKUL SAAVAD JÕUDU KATSUDA KÕIK
EBSI VILISTLASED, TUDENGID, SÕBRAD NING KOGENUD GOLFARID.

HUVILISTEL ON VÕIMALUS OSALEDA GOLFI ÕPPEPÄEVAL!

PEAAUHINNAD PANEB VÄLJA EBS!

PÄEV LÕPEB RIKKALIKU BUFFEELAUAGA

REGISTREERI ENNAST KOHE, VÕISTLEJATE ARV ON PIIRATUD!

LISAINFO JA REGISTREERIMINE

WWW.EBS.EE/EBS-GOLF-2010

RAIDO NOTTON 56 216 792

KOHTUMISENI JÕELÄHTME GOLFIKESKUSES

SPONSORID:

TALLINK Hotels

Nordic Hotel Forum

Broaden your outlook while studying at the crossroads of Europe, Africa and Asia!

Many of us consider going to study abroad...One of the most unforgettable options would be to choose Turkey, where modernity and traditions give a very enjoyable mix. Özgür Cakar, the First Secretary of Turkish Embassy, was ready to answer some questions.

Lusine Allahverdjan
alverdi_88@hotmail.com

To study in another country is a rich and unforgettable experience. So what is so special about Turkey, why do students from abroad come to Turkey for exchange?

In Turkey, students will have the opportunity to experience both modernity and tradition in one of the safest and most stable countries in the region. Turkey has a unique strategic position at the crossroads of East and West which endows this country with nearly ten-thousand years of history. As part of Asia and part of Europe, Turkey has remarkably wide climatic and geographical variations. Due to its location, surrounded by sea on three sides, Turkey has always been the centre of great trade, silk and spice routes. Today, even in the most inaccessible or isolated corners, one can easily feel and see the traces of different cultures. As the Turkish landscape encompasses a vast variety of geographical zones, it has the combined characteristics of the three continents of the world: Europe, Africa and Asia.

With what can Turkish universities provide its students?

Turkish Universities provide: High standards of education

The quality of the education and teaching staff at Turkish Universities offers a lot of opportunities to get the skills one will need for a global world. Furthermore, it is not always necessary to know Turkish to be placed in a Turkish University. The medium of instruction in many Turkish Universities is English. At the same time in all universities Turkish classes are carried out for international students. There is also one year Turkish Preparatory Class in universities where the language of instruction is Turkish.

Internationally recognized degrees

Degrees granted by Turkish Universities are recognized around the world. For further information on degree recognition students should consult with their own country's educational authorities.

Modern campuses with outstanding facilities

Students will find libraries and advanced laboratories in which they can search for and acquire knowledge. With sports and cultural facilities, student clubs and dormitories everything is done to enjoy being a student in Turkey.

Safe and affordable education

Turkey is a place where it is possible to find affordable education. Tuition and cost of living are lower than in most European countries and the U.S.

Warm and friendly environment

As a young nation (31% of the Turkish population are between the ages of 12-24) Turkey welcomes young people. Turkish people are traditionally very hospitable.

What can students from Estonian Business School expect of the higher education system?

Higher education in Turkey is compatible with the Bologna three-cycle system. There are two types of universities in Turkey, namely public and non-profit foundation universities. In Turkey, the higher education includes all the educational institutions after secondary education, which provide at least two years of higher education and educate students for associate's, bachelor's, master's or doctorate degree levels. Institutions of higher education consist of universities, faculties, institutes, schools of higher education, conservatories, vocational schools of higher education and applied research centres.

A university possesses academic autonomy and a public legal personality. It is responsible for carrying out high level educational activities, scientific research

and publications. Each university consists of faculties and four-year schools, offering bachelor's level programs, the latter with a vocational emphasis, and two-year vocational schools offering pre-bachelor's (associate's) level programs of a strictly vocational nature. Graduate-level programs consist of master and doctoral programs, coordinated by institutes for graduate studies. Master's programs are specified as "with thesis" or "without thesis" programs. "With thesis" master's programs consist of a specified course completion followed by a submission of a thesis whereas "without thesis" programs consist of completion of graduate courses and a term project. The duration of these programs is two years at least. Access to doctoral programs requires a master's degree. Doctoral programs have a minimum duration of four years which consists of completion of courses, passing doctoral qualifying examination, and preparing and defending a doctoral thesis. Medical specialty training programs equivalent to

Gorgeous landscapes of Turkey.

Foto: eralogu

doctoral level programs are, however, carried out within the faculties of medicine and the training hospitals owned by the Ministry of Health and the State Social Insurance Organization.

What is day-to-day life like in Turkey?

Turkish people enjoy all aspects of modern life in Turkey. Primarily the Constitution and other laws guarantee the principle of gender equality. The rate of participation of Turkish women in daily and work life is regularly increasing. Although 99% of the population is Muslim, there are communities of Christian and Jewish faith. Everyone enjoys freedom of religion or belief and the right to practice his or her faith. People of foreign origin also enjoy and share actively all the advantages of modern life in Turkey.

Social and cultural life are very active in Turkey. Social activities play a major role in the daily life of Turkish people. Cultural activities such as music concerts, exhibitions, conferences, youth meetings, many kinds of national or local celebrations, festivals and sports competitions occupy an important place in the daily life of Turkish people. Cultural diversity is one of the main characteristics of Turkey. Many social and cultural activities bring together the values of east and west. These activities create a peaceful and colorful harmony between peoples living in different regions of Turkey.

How international is Turkish society?

Turkey, with its special geographical location and its political, social and cultural characteristics is a secular country where peoples from different continents and countries live all together in harmony. Many students also from all over the world continue their studies in different regions and cities in Turkey.

Many persons of foreign origin practise their professions in Turkey and are quite active in their daily life. Besides Turkish, it is not difficult to meet people who speak English, German, Russian, French or other languages. Particularly in big cities like Istanbul, Ankara, Izmir, Antalya and touristic places on the Aegean and Mediterranean coast like Bodrum, Kuşadası, Alanya, etc. and in coastal areas of Turkey in general, many foreigners come to spend their vacations throughout the year and many foreigners live in Turkey permanently. Around 27 million foreign tourists visited Turkey in 2009. So by taking account all

these facts, we can easily say that Turkey and Turkish society is very open to outside world and has therefore an international outlook.

What are the most special features in Turkish culture and language?

Turkish culture is characterised by its diversity and diversity is richness. Turkey has combined characteristics of modernity and tradition, of Europe and Asia. Nobody will be a foreigner in Turkey because a mosaic of cultures has been embedded in Turkish culture.

Turkey chose to begin close cooperation with the fledgling EEC in 1959. Turkey's relations with the EU started on the basis of a partnership regime established by the Ankara Agreement which was signed with the European Community on 12 September 1963. The Agreement entered into force on 1 December 1964. Turkey's EU accession negotiations were launched on 20 October 2005 in accordance with the decision taken at the Luxembourg Intergovernmental Conference of 3 October 2005. The accession negotiations are conducted over 33 chapters.

Institutional relationships that Turkey has established with several leading international and regional organizations covering different areas and functions -whether membership, observer status or dialogue partnership- are the best expressions of the omni-directional character of the Turkish foreign policy. Turkey is a member of the United Nations, the Council of Europe, the North Atlantic Treaty Organization (NATO), the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD), the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE), the World Trade Organization (WTO), the Organization of the Islamic Conference (OIC), the Black Sea Economic Cooperation Organization (BSEC), the Economic Cooperation Organization (ECO), the Developing 8 (D-8) and the Conference on Interaction and Confidence Building Measures in Asia (CICA). Turkey also participates in the "Barcelona Process: Union for the Mediterranean".

The Republic of Turkey has a secular state structure. Turkey is the only country among the Islamic countries, which has included secularism in its Constitution and practises it.

Are there any special scholarships and on what conditions?

Since 2004 Turkey participates fully in the Erasmus,

Socrates, Leonardo da Vinci and Youth programmes. Scholarships are available for some international students from the Turkish Ministry of National Education. More information on these scholarships and application procedures is available at <http://digm.meb.gov.tr/burs.html>.

What are accommodation and living expenses in Turkey?

Whereas regulations do not permit international students to work within Turkey, one needs to have money to live in Turkey. Estimated living expenses for international students are minimally 300–400 US dollars per month depending on the student's way of living. Books and administrative fees are approximately 100 to 150 US dollars per semester. It is very difficult to say something about accommodation costs as they vary largely according to city and facility. Room prices can vary between 30–300 US dollars per month. As for renting an apartment, the rents are often quite high in the

Turkish culture is characterised by its diversity and diversity is richness.

major cities. Many students share accommodation to keep costs down and usually find places to meet their needs and preferences.

How well is transportation organized in Turkey?

As for transportation, extensive conventional bus (and some trolley-bus) services operate in Istanbul, Ankara and Izmir. There are buses in all other large towns. These are generally reliable, modern and easy to use. There are also many types of taxi, share-taxi and minibus in operation. A dolmuş is a collective taxi which follows specific routes. Each passenger pays according to the distance travelled to specific stops. The fares are fixed by the municipality. The dolmuş provides services within large cities to suburbs, airports and often to neighbouring towns. This is a very practical means of transport and much cheaper than a taxi. Taxis may turn into a dolmuş

and vice versa according to demand. There are extensive cross-Bosphorus and short-hop ferries between the parts of Istanbul. Large cities have also functional metro systems and new lines are being added to the systems.

For travelling within Turkey, Turkish Airlines provides an important network of internal flights. Turkish Airlines offers reductions up to 60% on

Turkey is ranked among the top three countries in the world for cuisine (other two being France and China).

international flights (with the exception of Middle Eastern destinations) and 10% on domestic flights to holders of International Student Travel Conference (ISTC) cards.

Rail fares are comparatively low. Many trains of the Turkish Railways (TCDD) have sleeping cars, couchettes and restaurant cars, but there is no air-conditioned accommodation. Fares are more expensive for express and mail trains, even though express trains are relatively slow, and some routes are indirect.

Many private companies provide frequent day and night bus services between all Turkish cities. Buses are often faster than trains and competition between operators has led to lower fares and high quality services.

What about medical aid, insurance and social life in Turkey?

Universities in Turkey have some sort of medical centres in their campuses. However, international students are strongly advised to come to Turkey with a valid health insurance policy. In case of illness, international students may use health services, but are required to pay for the services and are reimbursed by their insurance later. All hospitals have an emergency room that is open 24 hours a day. Particularly at major hospitals, a great number of Turkish doctors and dentists speak a foreign language. Private health insurance is recommended.

Turkish cuisine is very famous, but also

specific. How it will suit Estonians' eating habits?

Turkey is ranked among the top three countries in the world for cuisine (the other two being France and China). Turkish cuisine is largely the heritage of Ottoman cuisine, which can be described as a fusion and refinement of Persian, Central Asian, Middle Eastern, Mediterranean, Caucasian and Balkan cuisines. In any case it should not be too specific for Europeans, as the vegetables now widely used in the Turkish cuisine, such as potatoes, tomatoes, peppers, red and green beans, were brought to Turkey from Europe and one can hardly imagine Turkish cuisine without these vegetables now. As for meat, the main use of meat in cooking remains the combination of meat and vegetables, so that the amount of meat eaten is considerably smaller than for example in Estonia. The main characteristic of Turkish cuisine is thus the exceptional richness of the various meals and methods of cooking so that everyone should find something for him-/herself. Apart from Turkish cuisine, fast food restaurants and international chains of certain restaurants are found in all cities.

What opportunities have Estonian students there?

Universities in Turkey may offer many possibilities to Estonian students in terms of high standards of education. The quality of the education and teaching staff at Turkish universities offer a

variety of opportunities to get the necessary knowledge and skills for the future professional life of Estonian students. Degrees obtained at Turkish universities are recognized around the world. For further information on degree recognition, you can consult with Estonia's educational authorities. Furthermore, in some Turkish universities the language of instruction is English and many universities offer opportunities to learn English.

In Turkey within main universities, one can study in modern campuses with all the necessary facilities. Libraries and laboratories for readings and researches are easy to find. There are also sports and cultural facilities to make one socialise with other students. In Turkey, one can meet students from east and west. Cultural diversity is part of Turkish society making your stay more enjoyable.

In Turkey, one can find affordable education. Tuition and the cost of living is lower than in most European countries and the US. As a young nation (31% of the Turkish population are between the ages of 12 - 24), Turkey welcomes young people and students from all over the world and all Estonians who want to make their studies in Turkey are welcome. The traditional hospitality of Turkish people is also to be mentioned here.

Islamic Heritage of Turkey.

If one of our students goes on exchange in Turkey and then comes back, how can the gained experience be used? Which companies in Tallinn, for example, would prefer students who have been studying in Turkey?

As mentioned in the answer to the previous question, the high quality of education in Turkey will give Estonian students a good background for gaining more knowledge and experience in Estonia, thus making you more confident. Studies in Turkey and degrees obtained at Turkish universities will be good advantage for Estonians looking for work here or outside Estonia. Degrees given by Turkish universities are recognized in Estonia like all over the world. It is also possible to make graduate or post-graduate studies or further researches in Turkey in your field of interest.

Maybe there are not yet so many Turkish companies settled in Estonia. Therefore, the

prospects of finding work here in Estonia seem to be limited for the time being. But we know that some Estonian companies continue to do business with Turkish companies. With relations keeping growing and developing

...there is growing interest from both Turkish and Estonian entrepreneurs to make more contacts and to have business relations.

in many fields between Turkey and Estonia, including economy, trade or tourism, we believe that more opportunities will be available in the near future for Estonians who study in

Turkey. Meanwhile, there is growing interest from both Turkish and Estonian entrepreneurs to make more contacts and to have business relations. Around 36.500 Estonians visited Turkey in 2009. We hope that this number keeps increasing and this will contribute to developing economic and commercial relations between the two countries.

So, if one finally decides to go-what should he or she do, whom should they meet and what is significant to consider?

International students must obtain a valid student visa from the Turkish Embassy in their country. A student visa is required for registration and must be obtained before entering Turkey. International students should apply with the official letter from their university or with the letter of acceptance from the university concerned. All international students, regardless of status, must register with, and obtain a Residence Permit (Ikamet Belgesi) from the Department of Foreign Section at the Directorate of Security.

Turkey is a transcontinental Eurasian country.

Kihnu pulmakombestik – ammendamatu põliskultuuri varaait

Tudengilehe eelmises numbris käsitleti Mati Kose fotonäitust „Kihnu pulm”. Siinkohal meenutavad Tudengilehele oma mälestusi abiellumisest kui isiklikust ja samas ka kogukondlikust sündmusest kaks kuulsat kihnlast: rahvalaulik Virve Köster ja endine sumomaadleja Raili Leas.

Katrin Linnast
katrin.linn@gmail.com

Kahe- ja ühepoolse pulma erinevus

Virve-Elfriide Kösteri pulmad polnud nii suured kui Raili-Meelise 2007. aastal toimunud pidu, sest need toimusid ainult pruudi kodus, kuna tulevane ämm Virvet ei aktsepteerinud. „Mul oli ju kaks suurt viga,” nentis ta „Olin liiga laisk ja vaene. Noh, ega nemad ka rikkad polnud, aga ikka jõukamad kui meie pere.” Tol ajal oli ülimalt oluline, et noorik oleks käelises tegevuses osav, kuna kogu majapidamises vajalik tekstiil valmistati käsitsi ja seda kõike tavatoimetuste kõrvalt. Virve aga oli juba siis kunstnikuhingega ja pigem unistama kalduv loomeinimene.

Nagu Meelis Muhu dokumentaalfilmistki näha, siis kirjutas söakas vanadaam pruutpaarile nende endi soovil laulu. Paraku, nendib ta, lubati sellest laulust esitada ainult salmike. „Ju see ikka kadedus oli...” arvab Kihnu Virve ise. Ilmselt kartsid külalanelikud, et üle Eesti kuulsa laulumemme esinemise kõrval jääb oluline kultuuriline traditsioon varju. Leaste pulmas osales proua Köster külalisena, nautis pulmasööke ja keerutas tantsu. Kuna tiheda ajagraafikuga memmel on suvel palju asjatoimetusi, siis viibis ta pulmas esimesel, kõige olulisemal päeval, kui kooselu saab kolmel korral kinnitatud.

Virve oli juures, kui Raili ja Meelis saabusid Pärnust registreerimiselt kirikusse, et saada laulatatud ka õigeusu tavade kohaselt. Tseremooniat läbi viima olid saanud mandrilt kaks pappi ja piiskop. Ilmaliku peo keskmes olid erinevad rituaalid: tanutamine, esimene tants ja lustimängud, nagu ponksipüüdminegi. See tähendas, et viina sisse oli pandud pisikesi klaaskomme ja siis püüti iga lonksuga võimalikult palju komme kätte saada. Joodi isepruulitud koduõlut, söödi rohkelt ja tantsiti elava

muusika saatel varahommikuni. Peol lustis korraga mitu eri põlvkonda.

Sel kevadel tähistas proua Köster 60. pulma-aastapäeva kogu küla kaasava rahvapeoga Kihnu rahvamajas. Sealgi sai istuda traditsioonilise peolaua taga, mida katsid küünlad ja liha-kartul ning muu hea-parem. Ei puudunud palved, pulmarong koos värvate ja „tite mähkimisega” ega uhke pulmatortki. „See oli suurem ja vägevam pidu kui päris esimene kord.” Ajakirjanduses on ta varem öelnud nii pika kooselu saladuseks kannatlikkuse ja püüu teise vajadustega arvestada.

Alkoholi roll Kihnu kogukonnas

Kuigi paljude traditsiooniliste tegevuste juures kaasneb Kihnus ka alkoholitarbimine, siis Virve Köster asub kirglikult seletama, et mandriinimeste arvamus, nagu kihnlased oleks joodikud, ei pea paika. „Ei ole see asi nii! Ma käin ikka palju väljas ja näen, et kus pidu, seal natuke ikka võetakse. Ega siis kihnlased ole üksi „joodikud”. Kui oleks nad sopajoodikud, oleks ka muu eluga jännis, kuid Kihnus on kõik majapidamised korras, merelgi saab käidud ja kui meestel aega üle jääb, aitavad kodus, kus vaja.”

Miks teie, Raili Leas, nõustusite nii isikliku sündmuse nagu seda on pulmad, filmilindile jäädvustamisega?

Kihnu põliskultuur ja iidset traditsioonid leiavad komplekse ja ereda väljenduse ainulaadses pulmarituaalis, mille käigus esitatakse kombeid, tantsu ja laule ning noorte naiste käsitööoskust. Hõlmates erinevaid žanre ja pärimuse vorme, on see rikas tavand ühtlasi aidanud neil säilida tänapäevani. Traditsioonilist Kihnu pulma ei olnud toimunud peaaegu 15 aastat ja noorem põlvkond oli jäänud ilma millestki väga tähtsast, samas oli see ka tulevaste põlvde jaoks põhjalikult jäädvustamata. Otsus oli raske, mitte ainult filmimise suhtes, vaid

Meelis ja Raili pulmalistega Kihnu kiriku ees.

kas üldse teha. Pulmade ettevalmistus kestis pool aastat alates kosjadest, see on suur töö ja seda ei tee perega, vaid selle taga on suguvõsad ja kogukond. Kohtumisel filmi tegijatega jätsid nad meeldiva mulje ja äratasid usalduse. Algul oli küll veidi võõrastav, kui nad kaameratega meie ümber tiirlesid, aga pulma ajaks ei pannud me neid enam tähelegi. Tegu oli oma ala professionaalidega, kõik jäädvustati nii nagu oli, ei pidanud ühtegi hetke kordama. Milline mälestus sellest tähtsast sündmusest, kus jäädvustatud suguvõsad ja enamik Kihnu rahvast!!

Millised hetked olid teie jaoks kõige meeldejäävamad?

Noorikumaja ja veimede tegemine. Pühapäeviti istuti koos, tehti käsitööd, lauldi ja tantsiti, kõik olid oodatud ja iga kord istus üle 20 inimese koos, olen nii tänulik selle abi eest. Kogu pulm oli üks suur meeldejääv sündmus. Kuna pulmad toimusid nii pruudi kui ka peigmehe kodus, siis õiget aimdust sai alles pärast filmimaterjali vaatamist, mis kuskil toimus.

Kui suur tähtsus oli sellel sündmusel Kihnu kogukonna jaoks?

Arvan, et suur tähtsus. Pärast meie pulmi on toimunud veel kolmed traditsioonilised ühepoolsed pulmad ja mitmed, kes enne elasid vabaabieli, on abiellunud.

Tõesti, samaväärset kombekohast pulma ei toimu Kihnus just väga tihti. „Eks see nõua üksjagu asjatoimetusi ja raha, kuigi on olemas toetused,” arvab saareeluga kursis olev Virvegi.

Finantssõltumatuse arendamise treenimiseks mängi „Cashflow'd”!

Viimasel ajal on Eestit haaranud uus kirk – lauamängupalavik. Ja seda mitte laste, vaid hoopis täiskasvanute seas. Investeerimishuvilisi EBSi tudengeid ja vilistlasi võlub finantsõppemäng „Cashflow”, mis leiab iga päev uusi poolehoidjaid. Alljärgnevalt anname lühiülevaate mängust ning edastame kontaktid, kuhu sügavama huvi korral võib lisainfo saamiseks pöörduda.

Piret Merimaa

Piret.Merimaa@gmail.com

Mida kujutavad endast Cashflow' klubid?

Klubid ühendavad inimesi, kes soovivad tõsta oma finantsteadmiste taset. Mängu loojaks on bestsellerite „Rikas isa, vaene isa”, „Rahavoo kvadrant” ja „Teejuht investeerimisse” autor Robert Kiyosaki, kelle õpetusel mäng põhineb. Kiyosaki asutatud ettevõtte Rich Dad Company missioon on tõsta inimkonna majanduslikku heaolu ja muuta elu finantshariduse kaudu. Selleks on loodud ametlikud Cashflow' klubid üle maailma. Eestis alustasid ametlikud klubid tegevust 2008. aastal.

„Cashflow” on lauamäng, mis tõlkes tähendab rahavoogu. Cashflow' klubid on ellu kutsutud selleks, et propageerida finantsalase hariduse olulisust ja tõsta seeläbi inimeste majanduslikku sõltumatust, samuti edendada ettevõtlust ja ettevõtlikkust. Pole oluline, milline on inimese stardipositsioon. Kõik algab unistusest! Klubid pakuvad keskkonda, kus kohtuvad sarnaste huvidega inimesed, et koos õppida ja raha enda kasuks tööle panna. Eesmärk on saada mängu abil selgeks investeerimise põhitõed ja mängida sama mängu ka reaalses elus. Eestis tegutsevad aktiivsemad klubid Tallinnas, Pärnus ja Tartus.

Kas mängu mängimine nõuab finantsilisi eelteadmisi?

Eelteadmisi klubiüritustel osalemiseks seatud ei ole. Klubis vaadatakse DVD-lt Robert Kiyosaki poolt ettevalmistatud õppetunde, analüüsitakse nähtut, sh arutatakse, kuidas teooriat reaalses elus rakendada. Ja muidugi mängitakse „Cashflow'd”! Klubilise tegevuse käigus ei uurita, kuidas tulutoovamalt töötada, vaid õpitakse, kuidas võtta finantsalast vastutust ning raha enda heaks tööle panna. Nii mõnigi rahandushuviline on eneselegi üllatuseks avastanud, et investeerimise algtõed on hõlpsalt omandatavad, sest teadmisi esitatakse lihtsalt ja arusaadavalt.

Kuidas mäng täpsemalt käib?

Tegemist on „Monopoli”-laadse lauamänguga, kuid erinevus seisneb selles, et iga mängija peab kõik tehingud kandma ka finantsaruandele. Seega õpetab mäng nii erinevaid investeerimisvõimalusi ja -strateegiaid kui ka raamatupidamise põhiluseid. See on sobiv mäng nutikatele, kes on nõuks võtnud investeerida oma aega finantsalase teadlikkuse ja intelligentsuse tõstmiseks, enne kui raha investeerima asuvad.

„Cashflow” mängimine laiendab „suure pildi” nägemise ja hoomamise võimet. See omakorda aitab mõista, millised on peamised valikud, kuhu on võimalik investeerida, ja miks ei ole vaja raha selleks, et teha raha. Mäng simuleerib tegelikku elu, kuid on võimalik riskida mängu-, mitte isikliku rahaga. Mängu pikka aega mängides saadakse samm sammu haaval aru, kuidas pääseda palgatöö oravarattast ja kasvatada oma passiivne sissetulek suuremaks kui kulud. Mitte raha iseenesest, vaid finantsalane haritus sillutab teed rikkusele. Muuseas selgitatakse, miks tavaarusaamale vastupidiselt ei ole investeerimine fondidesse kõige parem raha paigutamise viis.

Klubi ürituste käigus kinnistub teadmine, et raha ei ole küll maailma kõige tähtsam asi, kuid raha olemasolu (või siis selle puudumine) mõjutab kõiki elutähtsaid valdkondi, nagu haridus, tervis ja elukvaliteet. Kahjuks on kooselavate inimeste suurimaks tülilõunaks raha. Kas soovid tülitseda raha pärast inimesega, keda armastad?

Mis on suurim oht rikkaks ja sõltumatuks saamisel?

Võimetus kontrollida ja juhtida oma emotsioone. Kaks peamist takistavat jõudu on kartus ning ahnus. Kui varandus ootamatult sulle kukub, kaldub inimene pahatühti seda kas kiirelt kulutama või siis otsustab mittetulutoovalt investeerida. Kui soovid rikkaks saada, pead pikka aega arukaid otsuseid langetama. Selleks on aga vaja osata suunata oma tundeid! Mängu mängides õpitakse lahti saama kinnistunud tüüpärusaamadest ning hirmudest. Samuti aitab mäng luua enda ümber keskkonda, mis soosib finantsalast arengut.

Kuidas Eestis ametlikult tegutsevate Cashflow' klubidega kontakti leida?

Külasta internetilehekülge www.richlife.ee, sealt leiad üksikasjalikumalt infot Eestis tegutsevate klubide ürituste ja ametlike treenerite kohta. Ära pelga huvitava mängu kohta ka sõprade hulgas teadet levitamast või veelgi parem, tulge kõik koos rahamängu mängima!

Robert, Kim, Marilyn ja Vallo „How to Raise Capital” üritusel Scottdale'is, USA-s 2009. aasta mais.

Raamatusoovitused

Piret Merimaa

Piret.Merimaa@gmail.com

Kooliaasta alguses on paslik paika panna õppimise eesmärgid ja selle üheks loomulikuks osaks on kindlasti raamatute lugemine. Septembrikuu Tudengileht jagab näpunäiteid raamatukogus paremaks orienteerumiseks eeskätt õpinguid alustavatele tulevastele investeringute juhtidele, ent päris kindlasti jagub põnevaid lugemismaterjali ka kõigile teistele majandusülikooli tudengitele. Iga algus on raske – ent julge pealehakkamine juba pool võitu! Edukat uut lugemisaastat!

A. Aasma, H. Kallam, A. Levin.

Majandusmatemaatika alused

Tallinn 2005

Tänapäevases majandusteoorias kasutatakse probleemide uurimiseks järjest enam matemaatilisi meetodeid. Ka EBSi vilistlane ning hetkel paremusjärjestusel maailma teises ülikoolis, Cambridge'is investeringute juhtimist õppiv Sergei Nikitin (vt märtsikuu Tudengileht) rõhutas finantsjuhile vajalike põhjalike matemaatiliste teadmiste omandamist. Nimelt peab investeringute juhil lisaks majanduse üldise toimimise põhimõtete tundmisele olema ka väga häid teadmisi matemaatikast ja andmeanalüüsimetodidest. „Majandusmatemaatika alused“ tutvustab põhilisi tänapäeva majandusteoorias kasutatavaid matemaatilisi meetodeid. Käsitlevad matemaatilised rakendused kuuluvad peamiselt mikroökoonoomika, vähemal määral makroökoonoomika valdkonda. Õppematerjali teevad eriti väärtuslikuks ligi kolmsada näidisülesannet, mille vastusedki on raamatu lõpus ära toodud. Lugemise lihtsustamiseks on raamatu lõppu lisatud mõistete register. Kirjutis on suurepärase ukseava matemaatika ja majanduse vaheliste seoste leidmisel ja rakendamisel – omandatud teadmised saavad sinu täisväärtusliku majandusalase hariduse nurgakiviks!

Investeerimise teejuht

Tallinn 2007

Tallinna Börsi ja Eesti Väärtpaberikeskuse koostöös valminud raamat juhatab algaja investeerimishuvilise säästmis- ja investeerimismaailma artiklikogumiku kaudu, kus iga peatüki autor on oma ala

asjatundja. Raamatus mõtiskletakse investeerimise filosoofilistest tagamaadest, räägitakse Tallinna Börsi saamisloost ja arengust, avatakse nn Eesti investori tüüpolemus, käsitletakse väärtpaberituru peamisi mõisteid, arutletakse erinevate investeerimisstrateegiatega eeliste ja puuduste üle ning käsitletakse palju muud põnevat. Just sellest raamatust soovitan investeerimismaailma sukeldujal alustada, sest tegemist on investeerimisvaldkonna aabitsaga: kui tähestik korralikult selgeks saanud, kulgeb lugemine ladusalt!

S. M. Braggi. Uus finantsjuhtimise

käsiraamat

Tartu 2005

Kuna investeringute õppesuuna kavasid kuuluvad ka finantsjuhtimise alg- ja keskastme kursused, soovitan lugeda Steven M. Braggi teost „Uus finantsjuhtimise käsiraamat“. Miks? Sellepärast, et tegemist on kergelt loetava kaasahaarava kirjutisega, mis annab praktilisi näpunäiteid nii algajale kui ka kogunud finantsjuhile. Raamatus näidatakse, kuidas integreerida finantsjuhtimissüsteemiga ettevõtte tootmise, turunduse, finantseerimise, riskide juhtimise, auditi ja mitmeid teisi valdkondi, et selle kaudu määratleda, mõõta ja juhtida olulisi ettevõtte finantstulemusi mõjutavaid tegureid. Tegemist on teosega, mille abil finantsjuht saab informatsiooni, kuidas oma ametis esimesi samme seada, ja on kindlasti abiks ka investeringute juhile personalitöö, majandusarvestuse ja aruandluse, panganduse, laenude ja maksude kohta info hankimisel. Väärt lugemisvara igatahes!

Väärtpaberite teejuht

Tallinn 2008

Investeerimisvõimalusi on mitmeid: aktsiad, fondiosakud, võlakirjad, ostuõigused. Millisesse finantsinstrumenti investeerida? Millised on erinevate investeerimisvõimalustega seotud riskid, õigused ja kohustused? Nendele ning teistele omakapitali väärtpaberitega, samuti väärtpaberituru ning alternatiivsete investeerimisvõimalustega, investeerimisportfelli koostamise ning väärtpaberitehingute maksustamisega seotud küsimusi lahkab Eesti Päevalehe poolt välja antud „Väärtpaberite teejuht“. Tegemist on lihtsalt ja selgelt esitletud infoga, mille omandanu suudab juba erinevaid spetsiifilisi finantsinstrumente puudutavaid teoseid lugeda.

M. J. Kosares. Kulla investeerimise

põhitööd

Tallinn 2007

Raamat annab põhjaliku ülevaate sellest, miks inimesed vajavad kuld, sellesse investeerimist ning vastavate erialateadmiste omandamist. Tegemist on väärtusliku lugemismaterjaliga, mis selgitab, miks on kuld üle saja aasta olnud investeerimisportfelli oluline osa, samuti seda, millised on kulla funktsioonid varade säilitamisel ja riskide hajutamisel. Põhjalikult analüüsitakse investeerimise makrokeskkonda, kulla ja hõbedaga seotud müüte ja tegelikkust. Käsitlemist leiavad kulla hoiustamisega seotud probleemid, kulla hinna kõikumised ning sobiva investeerimisstrateegia valiku kriteeriumid. Lihtsas keeles lugemismaterjal on kergelt loetav ning teemaga sügavuti minekuks igati innustav.

H. Kuhlbach, P. Prisk, A. Lauren.

Kinnisvaraõpik

Tallinn 2004

Käsiraamat käsitleb kinnisvaraäri praktilisi ja juriidilisi küsimusi. Raamat on mõeldud inimesele, kel eelnevad valdkonna teadmised puuduvad, ent kellel on vaja end selle temaatikaga kiirelt kurssi viia. Teoses tutvustatakse kinnisvaraäri õiguslikke aluseid, kinnisvara hindamist (laenude kinnisvarasse investeerimise ja kinnisvara arendusega ning turu toimimise üldpõhimõtete seotud teemad) ja turustamist (läbirääkimiste eri etappidega, vormidega seotud küsimused ning kinnistavatehingutes osalejate analüüs). Soovitan raamatut kõigile, kes soovivad paari nädalaga kinnisvarasse investeerimise põhitööd selgeks saada.

M. C. Thomsett. Getting Started in Options

New York 2001

Ära heida meelt, kui optioonidega seotud mõisted, nagu optiooni ajaväärtus, optioonipremia, ostu- ja müügioptionid ning tehinguhinnad, on sulle seni tundmatud! M. C. Thomsetti „Getting Started Options“ on kindel abimees, kelle juhtnööride abil mõistad üsna pea, kuidas optiooniturud toimivad ning mil moel on võimalik tulu teenida. Raamat aitab omandada vajaliku terminoloogia ning kontseptsioonid, hinnata riske optiooni ostja ja müüjana ning koostada just sinu (või sinu kliendi) vajadustega sobiv investeerimisplaan ning valida sobiv strateegia. Sobiv lugemisvara investeerimise põhitööd omandanud juhile.

H. Shefrin. *Beyond Greed and Fear: Understanding Behavioral Finance and the Psychology of Investing*

Oxford 2002

Investori otsuseid suunavad kaks määravat mõjutegurit: soov rikastuda ning hirm kaotada oma vara. Seepärast mängibki varade juhtimisel ülitähtsat rolli psühholoogia. H. Shefrini raamatu puhul on tegemist suurepärase inimeste finantskäitumist uuriva teosega. Shefrin aitab mõista inimekäitumise tagamaid: mis tõukab inimesi tagant aktsiate valikul ning ettevõtte finantsstrateegia määramisel. Autor rõhutab, et inimfaktorist tingitud vigadest põhjustatud lõksude vältimiseks peavad finantspraktikud mõistma

ja oskama rakendada finantskäitumise psühholoogia alaseid põhitõdesid. Raamat analüüsib nn tavalisi inimesi ja turge, mis neid „hulluks ajavad“, ning pakub välja lahendusi paljudele finantspsuudele. Soovitan raamatut igaühele, kel plaanis kaubelda ning kes peab seepärast suutma mõista teiste *homo sapiens*ide käitumismustreid.

M. Buffett, D. Clark. *Buffettology: The Previously Unexplained Techniques That Have Made Warren Buffett the World's Most Famous Investor*

USA 1998

Warren Buffetti nimi pole ühelegi ebsikale

võõras, küll aga ei pruugi iga tudeng olla kursis läbi aja legendaarseima investori konservatiivse väärtusinvesteerimise suuna kõigi detailidega. Siinkohas tulebki appi kuulsuse minia Mary Buffett ning perekonnatuttav David Clark, kes valgustavad lugejat Buffetti põhimõtete kohta ning toovad välja matemaatilised mudelid ja võrrandid, mille abil on võimalik hinnata ettevõtete väärtust ja kasvupotentsiaali. Buffettoloogia on detailne analüüs sellest, kuidas Warren Buffett läheneb kapitali paigutamisele üksnes äriisest vaatenurgast ning strateegiast, mis aitab tal ikka aktsiaturgude langusperioodidel suuremaid kaotusi vältida. Investeeringute juhi „must read“ raudvara.

Fred-Ander Pärn

Valik on Sinu!

Tudeng vs. õppejõud

Piret Merimaa

Piret.Merimaa@gmail.com

Aprillikuisel Tudengilehes hõikasime finaali ajaks välja maikuu. Selgus aga, et õppeaasta lõpuks oli õppejõududel julgus ning üliõpilastel energia küsimustele vastamiseks otsa saanud, mistõttu kosutavat suvepuhkust vajasisid

nii õpetajad kui ka õpetatavad. Keda finaali valida, otsustas EBSi üliõpilasesinduse just selle rubriigi esindajate valimiseks moodustatud töögrupp. Ühehäälselt otsuse tulemusena valiti õppejõuks Karmo Kroos ja MBA-2 kuldaju Sirlil Papp. Õnneks olid mõlemad küsitlertavad osalemispakkumisest innustunud ning vastasid küsimustele naerusui. Küsimused ja vastused olid alljärgnevad.

Sirlil Papp

Vanus: 27

Teaduskond/õppetool:

rahvusvaheline ärijuhtimine,
MBA-2

Karmo Kroos

Vanus: 34

Teaduskond/õppetool:

majandusteooria

Fotod: Fred-Anders Pärn, erakogu

Vastab Sirlil

1. jaanuaril 2002 (1 p)

Suvel pole lehti lugenud, pakun 3,6 näiteks. (0 p)

Ei tea. (0 p)

b (1 p)

Vetikatest. (1 p)

Ma ei tea ajaloost mitte midagi! (0 p)

Küsimused

- 1 Millal võeti sularahana kasutusele euro?
- 2 Kui suureks ennustab rahandusminister Jürgen Ligi 2010. aasta I poolaasta maksulaekumiste põhjal Eesti majanduse kasvu 2010. aastal?
- 3 Kes või mis on tiigilendlane?
- 4 Mis on leiutis?
a) Avastus.
b) Tehnilise probleemi lahendamiseks loodud tehniline lahendus.
c) Äriidee.
- 5 Millistest taimedest õnnestus USA teadlastel sellel aastal elektrit saada?
a) Palmidest.
b) Vetikatest.
c) Umbrohust.
d) Tikripõõsastest.
- 6 Mis aastal langes Ida-Saksamaad ja Lääne-Saksamaad eraldanud Berliini müür?

Vastab Karmo

Oot-oot, las ma natuke mõtlen... 1. jaanuaril 2002? (1 p)

4 protsenti? (0 p)

Ei tea. (0 p)

Kuidas on „leiutis“ inglise keeles? Kas see puudutab innovatsiooni? (Mõtleb) Teine variant ehk b. (1 p)

Vetikatest. (1 p)

1989 (1 p)

Gallium? (1 p)	7	1875. aasta hilissuvel teatas prantsuse õpetlane Paul-Emile Lecoq de Boisbaudran uue keemilise elemendi avastamisest. Ise kirjutas ta sellest järgmiselt: „Üleeile, 27. augustil 1875. aastal, öösel kella 3–4 vahel avastasin tsingimineraali sfaleriidi analüüsil nähtavasti uue keemilise algaine.” Uuele elemendile andis avastaja nime muistse Prantsusmaa ladinakeelse nimetuse järgi. Kuidas on avastatud metalli nimetus?	Ferrum? Ei tea... (0 p)
Pakun, et see oreliviledega variant. (1 p)	8	Mis on tinakatk? a) Koerte surmaga lõppev haigus. b) AIDSi rahvakeelne nimetus. c) Relvade varest käsitsemisest põhjustatud raskesti ravitav tõbi. d) Euroopa külmades kirikuruumides asuvate orelite tinavilede hävitaja.	Viimane variant. (1 p)
Näppude peal arvutades tuleb 4090 välja. (1 p)	9	Matemaatika (peast arvutamine). Võta 1000 ja lisa sellele 40. Nüüd lisa veel üks 1000. Nüüd lisa 30. Lisa veel üks 1000. Nüüd lisa 20. Nüüd lisa veel üks 1000. Mis on vastus?	4090? (1 p)
Esimene valik. (1 p)	10	Mis on Altiplano? a) Kõrgustik Andides. b) Itaalia linn. c) Ostukeskus Hispaanias. d) Supelrand Brasillias.	Variant a on õige. (1 p)
„Musta pori näkku”. Olen seda lugenud, hirmuäratav raamat! (1 p)	11	Muusik ja ajakirjanik Mihkel Raud kirjutas mälestusteraamatu 1980.–1990. aastate rokkmuusikast Eestis. Millist pealkirja see raamat kannab?	„Minu elu”? Ei mõtle välja... (0 p)
80 senti? (0 p)	12	Kui palju maksis üliõpilase ühistranspordi kuupilet Tallinnas vahetult pärast Eesti krooni tulekut 1992. aasta suvel?	2 krooni? (1 p)
Tulemus: 8 punkti			Tulemus: 8 punkti

Sõdu ei võideta ühe eduka rünnakuga: määravaks saab ikka viimane lahing. Ka rubriigi „Tudeng versus õppejõud” lõpliku võitja selgitas finaali tulemus. Au tuleb anda nii õppejõudude kui ka üliõpilaste esindajatele: ülimalt pingelise võitluse järel pidid mõlemad pooled jõudude võrdsust tunnistama ja skoor jäi 8:8. Õnnitleme võitjaid!

Õiged vastused

1) 01.01.2002 2) 1% 3) Näkku! 4) Tehnilise probleemi lahendamiseks loodud tehniline lahendus. 5) Vettikatest. 6) 1989 7) Gallium. 8) Euroopa külmades kirikuruumides asuvate orelite tinavilede hävitaja. 9) 4090 10) Kõrgustik Andides. 11) „Musta pori näkku”. 12) 2 krooni.

Jõuluks trimmi?

Ebsikatele erihinnad!

Ebsika kaardiga päevase paketi
kuutasu 490 krooni.

Uued rühmatreeningud, avar jõusaal, tasuta parkimine,
esimene treening tasuta!

Küsi lisapakkumisi info@spartasport.ee | www.spartasport.ee

sparta

EBSi esinduskogu väljasõit 17.-18.07.2010.

EBSi esinduskogu väljasõit toimus toimus 17. ja 18. juulil imekaunis Varbolas, muistse linnuse lähistel. EBSi esinduskogu on tudengiesinduse seadusandlik organ, mille ülesandeks on koondada kõikide tudengite mõtteid ja soove ning esitada ettepanekuid üliõpilasesinduse juhatusele nende teostamiseks. Üritus koondas endas nii aktiivset sportimist kui ka konstruktiivseid arutelusid.

Fotod: Fred-Ander Pärn

CATHOUSE

ESB
PRESENTS

EBS WELCOME PARTY

TAKE ALL YOUR FRIENDS AND COME TO THE
BIG OPENING PARTY OF THIS SEMESTER!

DRESS CODE: KINKY CASUAL

TICKETS FROM ROOM 208
WITH EBSIKAS CARD 75,- / WITHOUT 100,-

LIVE PERFORMANCE BY:
IKEVALD RANNAP & KETIKOERAD,
KETHI UIBOMÄGI, INDREK REBANE

FRIDAY, SEPTEMBER 10TH
11PM IN CATHOUSE
VIRU KESKUS, VIRU VÄLJAK 4/6